

Naša Luč

9+1966

Po katoliškem svetu

■ Afrika

V 32 deželah tropskega in ekvatorialnega področja je 1,4 milijona slepih, od tega čez 100.000 otrok. Vzrok slepote so razne tropske bolezni. Dve tretjini teh revežev bi ohranilo vid, če bi bili deležni primerne zdravniške oskrbe.

■ Kongo

V tej nekdanji tako cvetoči misijonski deželi je bilo v zadnjih letih nemirov in uporov ubitih 180 katoliških misijonarjev: 112 duhovnikov, 29 misijonskih bratov ter 38 sester. Nekateri so bili prav zverinsko mučeni. Niti, ki so gibale naščuvane tolpe, vodijo v Moskvo in Peking.

■ Pakistan

Od leta 1956 se je število katoličanov povečalo za 40 odst., tako da jih je sedaj 372.986. Domačih duhovnikov in redovnikov je 113, redovnic pa čez 400.

■ Romunija

Mnogo romunskih pravoslavnih samostanov je obsojenih, da v najkrajšem času izumrejo. Komunistične oblasti so izdale odlok, po katerem morajo vsi redovni bratje izpod 50 let in sestre pod 40 let starosti zapustiti samostane in si poiskati kako drugo, »družbeno bolj koristno« zaposlitev.

■ Avstralija

Judje in kristjani raznih veroizpovedi skupno gradijo vseučiliško cerkev. Poleg glavne cerkve je predvidena še stranska kapela ter zakristije za posamezne veroizpovedi.

■ Peru

Peruanski škofje so v skupnem pastirskem listu jasno podprli vladni načrt o agrarni reformi, po kateri bo zemlja razdeljena med kmečko prebivalstvo. Dosedaj je bila skoraj vsa zemlja last maloštevilnih veleposestnikov. Škofje obljublajo svojo pomoč s tem, da bodo po vsej državi ustanovili kmetijske in strokovne šole, ki naj prebivalstvo sodobno izobrazijo.

■ Češkoslovaška

Letos je bilo posvečenih v tej deželi le 24 novomašnikov. Komunistična vlada je

namreč omejila število gojencev v semeniških. Sme jih biti samo določeno število, več pa ne. Pred letom 1948, to je pred prihodom rdečih na oblast, je bilo vsako leto okoli 150 novomašnikov.

■ Pretresljiv poziv

za mir na svetu je s posebnim pismom papež Pavel VI. naslovil na državnike sveta in na vse človeštvo. »Prenehajte, dokler še ni prepozno!« Prenehati je treba z neprestanim oboroževanjem! Priporočil nam je molitev sv. rožnega venca. »Prepričani smo, da bo po Marijini priprošnji zasvetila luč pravega miru za človeštvo kakor tudi za vero, ki je, žal, danes še ne morejo vsi svobodno izpovedovati,« je zapisal.

Slovenski duhovniki in uradi

ANGLIJA: Ignacij Kunstelj, Offley Road 62, London S. W. 9. (Tel. RELiance 6655).

AVSTRIJA: Janez Hafner, Theodor-Körnerstr. 111, 8010 Graz. — P. Jože Podgornik, Canisiusgasse 16, 1090 Wien IX. — Anton Miklavčič, Kapellen-gasse 15, 9800 Spittal/Drau.

BELGIJA: Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Liège. (Tel. 04/233910). — Kazimir Gaberc, 19 rue Louis Empain, Marcinelle (Hainaut), (Telefon 07/367754).

FRANCIJA: Nace Čretnik, 4 rue S. Fargeau, 75 Paris 20, (Telefon 636-80-68). — P. Vladimir Klemenčič, 7 rue Gutenberg, 75 Paris 15, (Telefon 250-89-93). — Stanislav Kavalarič, 17 rue Claude Debussy, 62 Liévin (Pas-de-Calais). — Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57 Aumetz. — Msgr. Stanko Grims, 1 rue du Dauphiné, 57 Merlebach. — P. Jakob Vučina, 6, rue de France, 06 Nice.

ITALIJA: Slovenski dušnopastirski urad — Dr. Pavel Robič, via dei Colli 8, Roma.

NEMCIJA: Lojze Škraba, 42 Oberhausen-Sterkrade, Mathildestrasse 18. (Tel. 62676). — Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schonnefeldstrasse 36. (Telefon 291305). — Dr. Franček Prijatelj, 68 Mannheim, Augusta Anlage 52. (Tel. 47-9-44). — Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S, Kolbstr. 15/L. (Tel. 72 2 78). — Ciril Turk, Häuserhaldenweg 36, 73 Esslingen. — Dr. Janez Zdečar in dr. Branko Rozman, Schubertstr. 2/L., 8 München 15. (Tel. 53 64 53). — Franc Šeškar, Georgenstrasse 72, 8 München 13.

NIZOZEMSKA: Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA: Jože Flis, Djurgårdsvägen 32, Eskilstuna (Tel. 016/41 665).

ŠVICA: Ciril Lavrič, Borrweg 76, 8055 Zürich.

Sen o vrnitvi

Ko boš, tujina, vso mi kri izpila,
ko neizgovorjena bo beseda
prišla kot ogenj mi na usta bleda,
bo davna želja domu se vrnila.

Na srce dal prsti bom kot zdravila,
sprejel me vase bo pozdrav sosedu,
spoznala na planini me bo čreda
in v duši bo zaplala nova sila.

Okusil spet bom sok planinskih trav,
— spomini nanj skelijo kakor rane,
ki jih zastupil dolgih cest je prah.

Domači kraj, kako mi spet boš drag!
Kako bom ljubil gore razkopane,
dokler ne bom nad njimi tih zaspal.

France Balantič

Na vernih duš dan se spominjamo dragih nam umrlih. Zato že na predvečer, na praznik vseh svetnikov, obiskujemo grobove. — Na sliki: Angel s trombo nad skromnim grobom slovenskega narodnega voditelja, državnika dr. Antona Korošca na ljubljanskem Navju.

Spoštujmo mnenje drugih!

Tako je dejal papež Pavel VI. kakim 1200 katoliškim bogoslovnim učenjakom, ki so se zbrali zadnjo nedeljo v septembru na mednarodni katoliški kongres v Večnem mestu. Dejal je, naj jim bo pri razgovorih, razpravah in vsem delu kongresa vodilo: **Edinost v bistvenem, svoboda v dvomljivem, ljubezen v vsem!**

Besede sv. očeta so priporočilo, ki ga naj bi upoštevala in se po njem ravnala vsaka skupnost, kakršnekoli vrste in ciljev, če hoče delovati mirno, v prijateljskem razpoloženju in z uspehom. Tudi slovenska skupnost, tudi slovenske organizacije in društva morejo najti v njih pot in sredstvo k mirnemu sodelovanju in napredku.

Že sama krščanska ljubezen do bližnjega nam narekuje, da sobesednika, sočloveka, sočlana skupnosti vljudno in pazljivo poslušamo, sledimo njegovim mislim in jih trezno preudarimo, pa naj se z njimi strinjamo ali ne. Vsak človek ima pravico do svojega mnenja in svojega gledanja na vsa vprašanja življenja, družbe, države, društev in vsega drugega, na kar zadeva v svojem življenju in delovanju.

Krščanska ljubezen do bližnjega in načela demokratičnega reda nam velevalo, da nikogar zaradi tega, ker ima v nekaterih vprašanjih in pogledih

drugo stališče, ne obsojamo ali ga celo javno napadamo. V kolikor nastopamo v podkrepitve in za uveljavljanje lastnega gledanja ali stališča, se moramo in smemo opirati pri tem le na njegovo lastno utemeljenost, razloge in prednosti; v kolikor nastopamo proti stališču in gledanju našega bližnjega, moramo to nasprotovanje omejiti le na njegovo stališče, na njegovo gledanje, na njegove predloge, ne pa napadati tudi njega samega.

Skrajno nekrščansko in nedemokratsko je, če koga zaradi nam nasprotnega stališča osebno napademo in kažemo nanj kot na slabega demokrata, slabega Slovenca ali slabega katoličana, namesto da bi se potrudili, da bi razčlenili njegovo stališče in opozorili na morebitne napake v njem. O svojem bližnjem moramo kot kristjani in kot demokrati soditi kot o poštenjaku, dokler nimamo dokazov o njegovi nepoštenosti, o njegovih slabih namelih. Le v diktaturah gledajo drug v drugem morebitnega sovražnika ali vohuna; v njihovem pravnem sistemu mora bolj osumljenec dokazovati svojo nedolžnost kot pa javni tožilec njegovo krivdo. V zadnjih letih so celo že deloma po komunističnih deželah opustili to stališče in se oprijeli vsaj na zunaj tega, kar je v veljavi v svobodnem, demokratskem svetu.

Z osebnimi napadi na ljudi, ki izrazijo svoje mnenje, nasprotno našemu, ne storimo krivice samo njim, ampak tudi stvari sami, ker oviramo nemoteno izmenjavo misli, prosto razpravo o predlogih in načrtih. Brez svobodne razprave, brez stvarne kritike in razčlenjevanja predlogov, načrtov, pa tudi njihovega izvajanja, ni demokracije.

Kdor se izogiblje svobodne razprave in jo hoče ubiti z osebnimi napadi, kaže ne le pomanjkanje krščanske ljubezni in demokratičnega duha, ampak tudi svojo lastno negotovost in dvom v svoje lastne predloge in stališča. Ne pozabimo nikdar na to!

Papež Pavel VI. je v Rimu teologom, ki so se zbrali na mednarodni kongres, dejal, naj bodo **edini v bistvenem**. To vodilo velja nam vsem, velja vsaki skupnosti, velja vsaki organizaciji.

V dvomljivem naj vlada svoboda, v vsem pa naj nas vodi ljubezen, je dejal Pavel VI.

Bistveno za nas Slovence je, da se zavedamo, da smo Slovenci, da smo posebna narodna skupnost, drug drugemu bližnji po rodu, po mislih, izročilu, jeziku, čustvovanju; da se trudimo to skupnost ohraniti in

jo utrjevati; da delamo za njeno korist tako v deželi, kjer živimo, kot tudi v svoji domovini Sloveniji, kolikor nam je to možno.

Toda tudi o tem, kaj naj bo za nas Slovence v izseljenstvu bistveno, kaj prvo, kaj drugo in tretje, se moramo svobodno razgovoriti in svobodno odločiti. Kar bomo vsi priznali za bistveno, za to bomo potem tudi vsi delali; če pa že ne bomo sami delali, pa vsaj dela skupnosti k skupnim ciljem ne bomo ovirali.

Iz »Ameriške Domovine«

Iskra – za november

**Življenje nam je dano, da BOGA iščemo,
smrt, da GA najdemo,
večnost, da GA imamo.**

(P. Nouet)

Dandanes so ljudje v večnem strahu, ker ne vedo, čemu pravzaprav živijo in čemu bodo umrli... In prav gotovo bodo umrli, čeprav jim bosta prizanesla atomska bomba in rak... Človekov prazen strah pred tem, kaj bo — ta strah je nekaj pradavnega — je dovolj zgovorno znamenje, da človek nekaj ali nekoga išče: strah ga je, ker pričakuje... Iskati Boga, najti Boga, imeti Boga (točneje: biti v božji posesti) nikakor ne pomeni, da moram zavreči vse stvari, ki so okoli mene, in se odpovedati veselju, ki ga omogočajo, ampak vzeti jih kot sredstva, ne pa kot zadnji cilj...

(Iz »Farnega ognjišča«)

■ Pet novih škofij v pariški okolici

Za praznik sv. Dionizija, 9. oktobra, ki je zaščitnik pariške nadškofije, je bila objavljena nova cerkveno-upravna ureditev v Parizu in okolici. Poleg dosedanje pariške nadškofije in versajske škofije je ustanovljenih pet novih škofij (Corbeil, Créteil, Nanterre, Pontoise, Saint-Denis). Nove škofije bodo najtesneje povezane s pariško nadškofijo, ki odslej obsega samo mesto Pariz kot tako in ki je obenem nadškofijski sedež pariške province, ki obsega še Versailles in Meaux. Imenovane škofije bodo imele nekatere skupne organe in tudi sicer najtesneje povezovale in vzporejale dušnopastirsko delo na tem, za Francijo tako važnem področju.

Materi za Vse svete

Spominjamo se srečnih dni,
ko si živela z nami ti.
Zdaj bivaš vrh višave jasne,
kjer sonce sreče ti ne ugasne.

Bog ti večni pókoj daj,
večna luč ti sveti naj,
z angelci prepevaj,
sveti raj uživaj!

Na pragu večnosti

Naša preskušnja na zemlji se konča s smrtjo, ki ji takoj sledi sodba. Duša pride nato ali v nebesa ali v vice ali v pekel. V apostolski veri molimo: Verujem v vstajenje mesa in večno življenje. Amen.

Vprašanje smrti

Sv. Ciprijan, škof v Afriki, je v času priganjanja takole spodbujal svoje vernike: »Samo tisti se mora bati smrti, kdor Jezusa ne pozna.« Ko je bil tudi on pred sodnikom, ki ga je obsodil na smrt, je dejal: »Bogu hvala!« Na morišču je še enkrat pokleknil k molitvi. Nato je vstal in je naročil, naj se rablju izplača 25 zlatnikov, sam si je zavezal oči in je junaško sprejel smrtni udarec s sekiro.

Vsi ljudje moramo umreti, ker je Adam, prvi človek, grešil. »Po enem človeku je prišel greh na svet in po grehu smrt,« je pisal apostol Pavel (Rim 5, 12).

Jezus sam je prostovoljno sprejel smrt iz pokorščine in ljubezni do nebeškega Očeta. Ni pa hotel splošnega prekletstva smrti rešiti niti svoje brezmadežne Matere, ker je bila tudi ona Adamov otrok. Po njegovem in njega Matere zgledu naj bi tudi mi sprejeli smrt pokorno in vdano.

Kristus nam je s svojo prostovoljno smrtjo pridobil večno življenje in je smrt tako premagal, da nam je postala nekaj dobrega, namreč vrata v večno življenje. Sv. Janez je v skrivnem razodetju prejel božje naročilo: »Zapiši: Blagor odslej mrtvim, kateri umrjejo v Gospodu. Da, govori Duh, spoučijejo naj se od svojega truda, zakaj njih dela gredo z njimi.« (Raz 14, 1)

Da bo umrl, vsak dobro ve; ne ve pa kdaj, kako in kje. Zato mora biti vsak človek vsak hip pripravljen na smrt s tem, da živi v mi-

losti božji. Ako v takem stanju umrjemo, bomo za vekomaj srečni, ako pa umrjemo v smrtnem grehu, bomo za vekomaj od Boga zavrženi.

Ob smrti se duša loči od telesa. Telo razpade, duša pa ne razpade, ker je duh. Ona pride pred sodbo božjo, kjer mora dati račun o svojih mislih, besedah in dejanjih in o tem, koliko dobrega je na svetu opustila. To imenujemo: posebno sodbo, ki odloči, kaj je duša zaslužila: nebesa, vice ali pekel. »Določeno je ljudem enkrat umreti — nato pa sodba,« piše sv. Pavel. (Hebr 9, 27)

To so resne reči, ob katerih se moramo globoko zamisliti. Zato živimo stalno po božjih zapovedih, očiščujemo si vest pogosto pri sveti spovedi, molimo radi za srečno zadnjo uro! Sv. Avguštín nam zagotavlja: »Ne bo slabo umrl, kdor je dobro živel.« S sv. Tereziko Deteta Jezusa pa se tolažimo: »Ne bo me smrt pobrala, ampak dobri Bog.«

Kako je s češčenjem svetnikov?

Leta 156 so kristjani iz Smirne poročali v posebni okrožnici o mučeniški smrti svojega škofa sv. Polikarpa. V njej pišejo: »Kristusa molimo, ker je božji Sin, mučence pa ljubimo kot Gospodove posnemovalce zaradi popolne predanosti svojemu Kralju in Učitelju. O, da bi mogli tudi mi postati njih tovariši!« O relikvijah svojega mučeniškega škofa pišejo: »Dragocenejše so nam kot dragulji in ljubše kot zlato. Položili smo jih na pripravno mesto. Tam se bomo v radosti zbirali in obhajali obletnico njegovega mučeništva.«

Ker so svetniki posebni prijatelji božji, ki so Boga nadvse ljubili in mu junaško služili, jih tudi Bog v nebesih s slavo plačuje in jih bogato tudi s čudeži poveljuje. Zato jih tudi mi ljubimo in jih častimo.

Častimo jih, ko praznujemo njih spomin in se k njim zatekamo za priprošnje. Bogu se pa zahvaljujemo za milosti, ki jih je svetnikom delil, in ga prosimo, naj bi uslišal njih prošnje za nas. Navadno praznujemo spomin svetnikov na dan njih smrti, ker je bil to dan njihovega rojstva za nebesa.

Svetniki so nam vzorniki, kako moramo tudi mi hoditi za Jezusom. Radi prebirajmo njih življenjepise in si prizadevajmo posnemati jih z božjo pomočjo.

Častimo pa tudi relikvije svetnikov, to je telesne ostanke in stvari, ki so jih oni v živ-

ljenju porabljali, ter njihove slike. S tem hočemo počastiti svetnika samega. Bog sam je večkrat relikvijske in slike svetnikov poveljeval s čudeži.

Ni nobeno praznoverje počastiti relikvijske svetnikov, saj imamo v časti tudi grobove, slike in predmete naših staršev. Tudi tako češčenje relikvij nič ne škodi češčenju božjemu, ampak ga še povečuje, ker so svetniki svojo svetost prejeli od najsvetejšega Boga. Zato bi popolnoma napačno ravnal tisti, ki bi v kakem svetišču iskal samo svetnikovo podobo, prižigal pred njo sveče itd., za Jezusa, živečega v tabernaklju, bi se pa nič ne zmenil. Tak bi pač pokazal, da ne pozna krščanskega nauka.

Čemu moliti?

»... Toliko imam, kolikor si sam zaslužim!«

Te besede sem prvič slišal pred štiridesetimi leti v Clevelandu. To je bilo v tistih časih, ko so takozvani napredni Slovenci najglasneje kričali in zabavljali zoper vero in Cerkev. »Če hočem živeti, moram delati,« se je slišalo prav pogosto, zlasti po salonih, kadar jih je pijača navdušila, da so začeli pridigati in gobezdati brez premisleka tja v dan.

Od tistega časa sem je te vrste naprednost zelo potihnila, a utihnila popolnoma še ni, ker se še danes dobijo ljudje, ki ne mislijo dalje kot njih nos doseže. Utihnila pa je največ zato, ker so številni izmed onih, ki so molili, pa prav tako tudi izmed onih, ki niso molili, zapustili ta svet in se preselili, prvi v kraj, kjer se še vedno moli in časti Bog, drugi pa tja, kjer se še nikoli molilo ni razen hudičevih molitvic.

Tako je. Ali misliš ali pa ne, pride čas, ko moramo drug za drugim zapustiti kraj poizkušnje in iti, da prejmemo tisto, kar smo si tukaj v tem življenju zaslužili: ali plačilo za zvestobo Bogu, ali pa kazen za »ne bom ti služil!«

Toda pojdemo nazaj k molitvi!

Moliti je dolžan vsak človek. Pa ne le takrat, kadar mu voda teče v grlo. Jezus je rekel »molite vedno,« to je vsak dan. Človek je dolžan Boga častiti. To je prvi namen molitve. Ne smemo misliti, da je čas moliti le tedaj, kadar nam kaj manjka. To je šele četrti namen. Prvi namen je, da Boga častimo. Drugi, da ga zahvalimo za šte-

vilne dobrote, katere prejemamo vsako minuto našega življenja. Tretji namen molitve je, da prosimo našega Boga odpuščanja grehov. Četrti pa je, da ga prosimo tega, kar potrebujemo za dušo in telo.

Pa sem nekoč sam slišal žensko, ki je blebetala:

»Doma sem molila, pa sem bila lačna. Tukaj imam pa vsega zadosti, četudi nikoli ne molim.«

Vidite, ta ženska je bila mnenja, da je samo ene vrste molitev, namreč »daj mi, daj mi!« Nič zahvale za zdravje, za pravo pamet in druge številne milosti in dobrote!

Mnogokrat ljudje pozabijo moliti s premislekom očenaš, v katerem nas Zveličar sam uči prositi »odpusti nam naše dolge.« Če pomislimo številne prestopke božjih zapovedi, pa tako poredke prošnje za odpuščanje grehov, se moramo bati, da bodo naša vica neznansko dolga in težka. Zadostilne molitve je treba, veliko je je treba, ker smo slabotni ljudje, in to vsi, tudi napredni niso tako popolni, da jim ne bi bilo treba zadostilne molitve.

Moliti mora vsak človek brez izjeme, vsak ki je prišel do razumnih let. Že otroci nežnih let se morajo učiti moliti.

Morda ste že slišali o tistem kmetu, ki je nekoč šel v restavracijo in tam naročil južino. Pri sosedni mizi sta sedela dva »napredna«. Ko sta videla, da se je ta kmet, predno je segel v skledo, prekrižal in molil, sta se onadva posmejala in eden izmed njih ga je zasmehljivo vprašal: »Stric, ali pri vas vsi molite pred jedjo?«

Kmet pa je dejal tudi z nasmehom: »O, ne. Imamo petdeset prašičev, ki nikdar ne molijo, predno planejo v korito.«

Tako je. Pametni človek ve, da je popolnoma odvisen od Boga, svojega Stvarnika. Zato se obrača k njemu kot dobri otrok k svojim staršem. Nespametni pa uganja svojo »naprednost«, dokler ne pride smrt in ga postavi pred Njega, ki ga je obšipal z dobrotami, da bi ga na ta način pripravil k pameti. Žalibog, da jih je toliko, katere pamet sreča šele tedaj, ko je prepozno.

J. Oman

„V dobroti je moč. Čim čistejša je dobrota, tem močnejša je; in popolna dobrota ima neizčrpno moč.“

Romano Guardini

Msgr. Moors, škof v Roermondu, Nizozemska, se je kar domače počutil letos med Slovenci v Lurdu.

Še o veselih dogodkih v Lurdu

»Tri vagone jih bo, naravnost iz Slovenije bodo prišli v Lurd, pater Hilarij jih bo pa vodil!« tako nam je povedala Virantova mama, ki živi na Ossenu pri Lurdu. Resnico je povedala, samo da ni vedela za vse. Eno skupino je pripeljal tudi č. g. Švelc, bivši izselj. duhovnik iz Aumetza, ki sedaj župnikuje v Retečah pri Škofji Loki. Dva velika avtobusa jih je bilo. Poleg tega jih je pa še s Stajerskega dosti priromalo.

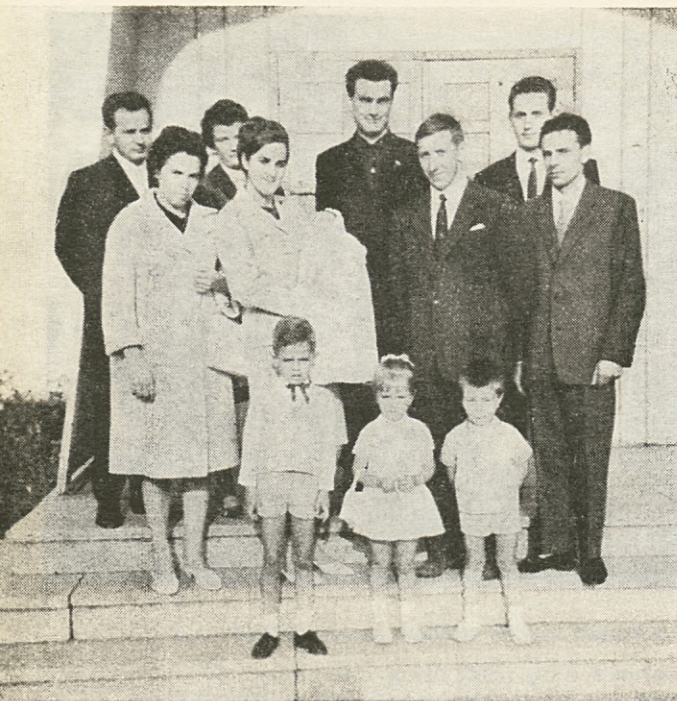
Ravnatelj slovenskih katoliških misij v Franciji č. g. Čretnik iz Pariza je za romarje uredil vse potrebno glede sv. maš itd. Pomagali so mu č. gg. Kavalar ter patra Jakob in Robert. 85 jih je spalo v »Secours Catholique«. Te je izročil g. Čretnik meni, da sem jim pomagal, ker niso znali francoščine. Zopet so ločili moške in ženske. Neki mož je po vsej sili hotel spat tam, kjer njegova žena. Dopovedali smo mu, da to ne gre, ker je po osem žensk v skupni sobi. Rediteljica mu je zagotovila, da bo pazila na njo, da bo ves čas pridna. Moški so imeli dva duhovnika, ki sta znala nekoliko francoski, zato me niso rabili. Šel sem tolmačit ženam in dekletom. Niso bile sitne, toda čez 50 jih je bilo in vsaka je imela kakšno željo in prošnjo. Končno sva z gospo delilko sob le vse »spravila v posteljo«. Za njimi so prišle pa Italijanke in Španke. Rediteljica me je prosila naj tudi tem tolmačim. Zaman sem se izgovarjal, da španskega ne razumem.

Znate laški in bo že šlo, je rekla. Ej, pa ni šlo tako gladko kakor s Slovenkami. Pavla je hotela spati skupaj s Franco, ta ni marala Mice, češ da smrči. Antonija je hotela biti zgoraj, stara Liana blizu stranišča, obilna Roži je zgubila en copat itd., itd. Delilka sob in postelj se je razjezila. Šla je na videz proč rekoč: »Pa v hotel pojdite spat, če ste take; dovolj imam teh neumnosti.« Ko sem jim to povedal, so postale krotke kot ovce in kmalu je bilo vse v redu.

Drugi dan smo imeli zborna sv. mašo v zgornji baziliki pri glavnem oltarju, tretji dan pa pri votlini. To pot sem bil krotivec glasov. Nisem jih preveč krotil, saj so tako lepo peli, da bi mogel slišati miško, ko so končali; taka tišina je bila v cerkvi. Ta lep vtis na tujce so pa še povečale naše narodne noše.

Pri popoldanski procesiji sv. Rešnjega Telesa sem pa kar naenkrat postal »zdravnik«. Bil je namreč med Slovenci, ki so priromali iz Slovenije tudi pravi zdravnik. Kot tak je imel pravico iti takoj za baldahinom s škofi in monsignorji. Zdravniki imajo to prednost zato, da lahko na mestu ugotovijo in potem izrečejo svoje mnenje v primeru, če se zгоди kak čudež. Slovenski zdravnik je želel, naj grem z njim, da mu bom tako lažje kaj razjasnil, če bo potrebno. Tako sem ponosno korakal med učenimi doktorji...

Naj končno povem še to. Dogovorjeno je

Po krstu malega Alberta Krapeža v Florange v Franciji se je zbrala pred cerkvijo tale družba.

bilo, da bo en dan nosil sv. Rešnje Telo g. Čretnik, medtem ko bo poleg drugih narodnosti pri mikrofону zmolil g. Kavalari nekaj slovenskih molitvic oziroma prošenj. G. Čretnik je res nosil sv. Rešnje Telo, glede g. Kavalarija je pa reditelj vse tako lepo zavlekel, da slovenska beseda ni prišla na vrsto. Drugi dan je bil v tem oziru red, ker je energični g. Čretnik na pravem mestu nekoliko »zaropotal«. — Ko sem dirigiral petje in stopil eno stopnico višje, da bi me vsi videli, me je pa neki laški gospod prijel za ramo, češ da to ni dovoljeno. Povedal sem mu, da ne spadam k njegovi skupini, da vodim petje slovenskih romarjev, da imamo svoje voditelje, da naj ne bo bolj papeški kakor papež sam in naj se ne vtika v zadeve drugih. — Ničesar mi ni vest očitala, saj sta dr. Krek in dr. Korošec imela prav, ko sta nas učila, da bomo imeli toliko pravic, kolikor si jih bomo znali sami priboriti.

Še marsikaj bi vam vedel povedati, toda »Naša luč« ima premalo prostora. Pojdite drugo leto v Lurd in videli boste še tisočkrat več, kakor sem tu zapisal.

J. J.

Slovenec - papeški zastopnik pri UNESCO

Sredi septembra je prinesel vatikanski list »Osservatore Romano« vest, da je sv. oče Pavel VI. imenoval za svojega stalnega opazovavca pri mednarodni organizaciji za vzgojo in izobrazbo, UNESCO, prelata dr. Jožeta Žabkarja. Dr. Žabkar je sin bivšega jeseniškega lekarnarja, rojen l. 1914 v Ljubljani. Študiral je bogoslovje v Rimu in deloval v Gorici v letih od 1941 do 1943. Stopil je v službo vatikanske diplomacije in bil pozneje tajnik papeške nuncijskega urada za zveze z državnimi voditelji. Monsignorju Žabkarju čestitamo k imenovanju. Želimo mu, da bi bila njegova prizadevanja v službi svete Cerkve in svetovnega miru uspešna.

(Kratka UNESCO prihaja od angleških besed: United Nations Educational Scientific and Cultural Organization).

Tema in luč

»Vidiš, še papež je črnogled,« me je ustavil znanec na cesti. Povedal je, da je prebral zadnje njegovo pismo, v katerem svari vladarje tega sveta, naj zavrejo oboroževanje, da ne pride do velike nesreče v svetu. In vendar se danes mnogi veliko manj boje nove svetovne vojne kot pa pred nekaj leti.

Potolažil sem ga, da pač papež malo dalje vidi kot midva oba skupaj; zdi se mi pa, da ga nisem prepričal. Nekaj je pogodrnjal sam zase češ, da skupaj drživa, in odšel.

Saj je imel prav, da vidi vse le bolj temno, ako bere časopise. Neprestan strah pred novo veliko vojno, visoki davki, splošna negotovost navaja človeka na to, da vidi le temno stran v svetu. Pa vendar za nočjo prisveti jutranja zora in sonce.

Še nikdar v svetovni zgodovini ni bila osebna svoboda človekova tako napadana kot danes, z njo pa osebne pravice posameznika, čast in dostojnost. Zares moremo gledati na temno stran zla, ki ga ni malo na svetu, saj prav gotovo danes bolje vidimo, kot so pred leti, in hitreje čujemo kot kdaj v zgodovini; a vendar nimamo pravice, na dobrem gledati vse črno. Vsaka bolezen je težka, ima svoje bolečine in sence, ni pa zdravje tega krivo.

Kako, da mnogi vidijo le temne strani pri

kreposti, dobroti, časti, čistosti in poštenosti?

Tudi v drugih dobah gotovo niso bili vsi krepostni, krepost so občudovali. Kdor je pobegnil s fronte, je vseeno občudoval onega, ki je vzdržal. Danes pa ne samo, da se senca na kreposti vidi, ampak se umetno razširi, tako razširi, da zakrije vso dobroto kreposti. Zato imenujejo čistost abnormalnost, ljubezen do drugih netolerantnost, vero le navado, ponižnost le slabost, skromnost le pomanjkanje moči in odločnosti. Zato, dobrotljivi proglasi, ker iščejo časti; sestre, ki se posvete dobrim delom do drugih, so brez koristi in ako se mož in žena po več letih dobrega zakona še ljubita in ostaneta skupaj, mora biti nekaj napačnega z njima, ker se še nista ločila...

Vsaka civilizacija naj bi videla slabo v zlu, a kako je mogoče, da vidi samo grdo na dobrem in ga tako proglašajo za zlo? Res je nekaj navadnega (vsakdanje življenje to potrjuje), da se ob misli na senco in temo spomnimo na svetlobo in luč. In čim bolj temna je senca, tem svetlejša je luč. Dobroti ni razlaga potrebna, luč moremo zreti v polni lepoti. Za zlo seveda moramo najti razlog. Še Boga dokazujemo iz dobrote ne iz zla. Nihče ne bo trdil, da mora biti Bog, ker je zlo na svetu. Zlo je le zajedavec na dobroti. Tudi tema pomeni le, da ni luči. O pomanjkanju luči moremo govoriti le v zvezi s temo in lučjo. Največje trpljenje na svetu je zaradi pomanjkanja svobode, ki je osnovna dobrina, ki je niti Bog ne vzame ne tu ne v večnosti. Zato so greh, upor, zlo sploh možni.

Odtod tudi potem možnost, da kdo gleda slabo v vseh stvareh. Vest je glas krivde. Obremenjena vest skuša znižati dobro v bližnjem, skrite skušnjave teče po ostvartvi. Krepost obrača toliko časa, da iz nje napravi napako. Stari modrijani so temu rekli prevrednotenje vrednot. Človek, ki živi v nedovoljenem zakonu, težko razume, da nekaj ni prav, in skuša druge prepričati, da je vse v redu. Tat za drugim kaže: »Primito tatu!«

Kako hitro bi se svet spremenil, ako bi gledali ljudje na dobre strani in na senčne in temne. Morda ste že kdaj opazili človeka, ki brani čast bližnjega, ko ga drugi blattijo, češ »morda je to res, vendar je pa le tole dobro na njem.« Ako bi politiki skrbeli za splošni blagor, trgovci za poštene cene, starši za dobro vzgojo svojih otrok, kako hitro bi bil ves svet boljši, kot je danes! Dokler je bolezen le pri sosedu, vsak ve za zdravilo. Ko pa je v domači hiši, govore, da se zdravniki nič ne razumejo, in podobno tožijo učitelji nevednosti, uradniki gospodarskega kriminala.

Če otroci polijejo črnilo, jim ne zabranimo pisanja. Kaj če je na svetu zlo in če je strah! Potrebni so še pogumni ljudje, ki bodo z dobrim zgledom vodili, in bili tudi polni luči in navdihnjenja za dobro. In ako bi našli še nekoga, ki bi visoko dvignil zastavo z napisom »Jaz sem luč sveta; kdor hodi za menoj, ne bo v temi«, potem tema ne bo imela več moči in tudi papež ne bo črnogled.

-nk.

Ob krstu Dominika Maroša v Ormes (Loiret) v Franciji.

don kamilo in pepon 9

Italijanski pisatelj Guareschi popisuje v humoristični obliki svojevrstne ljudi srednje Italije v dobi po drugi svetovni vojni. Nastopajo: župnik don Kamilo, župan komunist Pepon in Kristus križani.

Stari škof je razširil roke.

»Predragi,« je vzkliknil, »ali se zavedate resnosti tega, kar govorite? To je izsiljevanje.«

»Ne, gospod,« je pojasnil Pepon, »mi nikogar ne izsiljujemo, kajti vsi bodo sami od sebe ostali doma in noben zakon jih ne obvezuje, da morajo v cerkev. To je samo izvajanje demokratične svobode. Zakaj edini, ki lahko presojuje, ali je duhovnik dober ali ne, smo mi, ki ga imamo na vratu že dvajset let.«

»Glas ljudstva — glas božji,« je vzdihnil stari škof. »Naj se zgodi božja volja! Kar imejte svojega hudobneža! Vendar se ne ho-dite pozneje pritoževati, da je preoblasten!«

Pepon se je smejal.

»Prevzvišeni! Baharije objestnežev, kakršen je don Kamilo, nas nikakor ne spravljajo v strah. Zadnjič se je zgodilo samo iz previdnosti družbenega in političnega značaja, hoteli smo se izogniti temu, da bi mu Rdečkožec vrgel bombo v glavo.«

»Ti bom dal Rdečkožca!« se je pikro odrezal Gigotto, možakar, ki mu je don Kamilo pobarval obraz z anilinsko barvo in mu pozneje dal vetra s klopjo. »Nisem mu nameraval vreči bombe. Samo papirnato petardo sem mu razstrelil pred hišo. S tem sem mu povedal, da nisem razpoložen, da bi se pustil s klopjo tepsti po glavi, pa čeprav je častiti župnik.«

»A, ti, sin, si vrgel petardo?« je brezbržno vprašal stari škof.

»Da, prevzvišeni,« je zagodrnjal Gigotto. »Veste, kako je. Kadar jo kdo dobi s klopjo po glavi, mu lahko uide kakšna neumnost.«

»Popolnoma razumem,« je odgovoril škof, ki je bil star in je znal prav ravnati z ljudmi.«

*

Don Kamilo se je vrnil čez deset dni na svojo župnijo.

»Kako se imate?« mu je rekel Pepon, ki ga je srečal na cesti, ko je šel s postaje. »Ali ste lepo preživeli svoje počitnice?«

»Eh, nimaš biti česa vesel tam gori. Na srečo sem imel karte s seboj in izdivjal sem se tako, da sem polagal ‚pasjanso‘,« je odgovoril don Kamilo.

Iz žepa je privlekel šop kart.

»Glej,« je rekel, »zdaj mi niso več potrebne.«

In med smehom je nežno, kakor bi lomil skorjo kruha, pretrgal s prsti debeli šop na dvoje.

»Staramo se, gospod župan,« je vzdihnil don Kamilo.

»Prekleti vi in tisti, ki so vas spravili nazaj!« je godrnjal Pepon in odšel z mračnim obrazom.

*

Don Kamilo je imel cel koš stvari povedati Kristusu na oltarju. Potem je, na kraju razgovora, začel Kristusu postavljati vprašanja.

»Kakšen človek je bil moj namestnik?« je navidezno brezbržno vprašal.

»Dober dečko, olikan, prijazen človek, ki se, če mu je kdo napravil kako uslugo, ni zahvalil tako, da bi iz baharije pred njim pretrgal na dvoje šop kart.«

»Jezus,« je rekel don Kamilo in razširil roke. »Saj mi tu nihče ni napravil kake usluge. In potem se nekaterim ljudem moraš tako zahvaliti. Stáviva, da zdajle Pepon pripoveduje tistim iz svoje tolpe: ‚Razumeš, šop kart je pretrgal na dvoje, takole, zk, zk, ta pasji sin!‘ In to pripoveduje z resničnim veseljem. Ali hočeva staviti?«

»Ne,« je odgovoril Kristus in vzdihnil. »Ne, zakaj Pepon zdajle natančno tako pripoveduje.«

Poraz

V »boju na nož«, ki je trajal že skoraj eno leto, je zmagal don Kamilo. Dogradil je svoj »Dom oddiha«, ko so Peponovemu »Ljudskemu domu« manjkale še vse ključavnice.

»Dom oddiha« je bil zelo lep in posrečen. Imel je dvorano z odrom, sejno sobo, knjižnico s čitalnico, pokrit prostor za športne vaje in zimske igre. Ob njem se je raztezalo veliko ograjeno igrišče in telovadnišče s tekmovalno stezo, bazenom, otroško igrišče z vrtiljakom, gugalnico in tako dalje. Večinoma je bilo še vse nedokončano, vendar je pri vseh stvareh najvažnejši začetek.

Za otvoritveno slovesnost je pripravil don Kamilo izbran spored: nastop pevskih zborov, atletske tekme in nogometno srečanje. Kajti don Kamilo je sestavil tudi nogomet-

no moštvo, ki je bilo naravnost strašno, in to je bilo delo, ki se mu je posvetil s tako strastjo, da je, če jih seštejemo, v osmih mesecih dal svojim enajstim igravcem več brc kakor vsa enajsterica skupaj nogometni žogi.

Pepon je vse vedel in grenko prebavljaval in ni mogel prenesti, da bi morala biti stranaka, ki v resnici predstavlja ljudstvo, druga v tekmi, ki jo je začel z don Kamilom v delu za ljudske koristi. In ko mu je don Kamilo dal vedeti, da bo pokazal »svojo naklonjenost do najbolj nevednih družbenih slojev v vase« in bo širokosrčno dovolil nogometnemu moštvu »Dynamos« pomeriti se z njegovo »Krepostjo«, je Pepon prebledel in sklical enajsterico partijskega športnega moštva, jo postavil v mirno ob zidu in ji spregovoril tole: »Igrali boste z župnikovim moštvom. Morate zmagati ali pa vam bom vsem razbil gobce. Tako ukazuje partija v prid zaničevanemu ljudstvu.«

»Zmagali bomo,« je odgovorilo vseh enajst in se od strahu potilo.

Ko je to don Kamilo zvedel, je zbral moštvo »Kreposti« in mu poročal o zadevi.

»Tukaj nismo tako surovi in divji ljudje, kakor so oni,« je smeje se zaključil. »Lahko se pogovorimo pametno kot razumni poštenjaki. Z božjo pomočjo jih bomo namlatili z izidom šest proti nič. Jaz ne grozim, temveč vam samo povem, da je čast župnije v vaših rokah. Ne, pravzaprav v vaših nogah. Vsak naj opravi svojo dolžnost kot dober državljan. Seveda, če se bo med vami našla kakšna baraba, ki ne bo dala od sebe vsega do zadnje kaplje, jaz ne bom napravil kakor Pepon, ki razbija gobce. Z brkami mu bom zmlzel sedalo v prah.«

Na otvoritveni slovesnosti se je zbralo vse prebivalstvo. Pepon je prišel na čelu svojega spremstva z gizdalinskim rdečim robcem okoli vratu. Na splošno je bil v svojem govoru kot župan zadovoljen s pobudo, kot predstavnik ljudstva posebej pa je odkrito izrazil svoje prepričanje, da ta pobuda ne bo služila nečastnim namenom politične propagande, kakor je že marsikateri malopridnež šepetal okoli.

Med nastopom pevskih zborov je Pepon našel priložnost, da je Bruscu pripomnil, kako je v bistvu tudi petje šport, ker razvija pljuča. In Brusco mu je z dostojanstvenim mirom odgovoril, da bi bila po njegovem stvar še bolj učinkovita za telesni napredek katoliške mladine, ko bi pevci spremljali

petje z enakomernimi gibi in bi se tako poleg pljuč razvijale tudi mišice na rokah.

Medtem ko so igrali košarko, je Pepon rekel z odkritosrčnim prepričanjem, da imajo tudi vaje z obroči poleg atletske vrednosti brez dvoma neko svojo privlačno ljubkost, in zelo se je začudil, da v spored niso bile vključene tudi vaje z obroči.

Ker so bile te pripombe izrečene tako obzirno, da jih je bilo slišati do sedemdeset metrov na daleč, so se don Kamilu tako napenjale žile na vratu, da so bile podobne akacijevim palicam. In z nepopisno nestrpnostjo je čakal, da pride na vrsto nogometna tekma. Tedaj bo spregovoril on.

*

(Dalje prihodnjič)

MEH ZA SMEH

Sumljivo. — Žena vpraša po povratku z letovišča sobarico: »Je bilo mojemu možu zelo dolgčas? Je bil slabe volje?« — »Sprva tega nisem opazila, zadnje dni pa je bil gospod res slabe volje.«

*

Med prijateljicami. — Manica: »Za božjo voljo, zakaj pa oglašaj v časopisju, da imaš limuzino naprodaj? Saj je vendar nimaš!« — Mica: »To je že res, toda na ta način se bom seznanila s finimi gospodi.«

*

Prebrisan. — Francoski kralj Henrik IV. je imel konja, ki ga je tako ljubil, da je vsakemu pretel z obešenjem, ki mu bo naznanil, da je konj poginil. Ko je konj končno le poginil, je moral kraljev služabnik, neki Žumero, prevzeti nalogo, da to kralju naznani. Premišljal je in premišljal, kako bi to storil, da bi ne bilo treba iti vsled tega na vislice. Povedati mu mora, a tako, da mu ne bo on povedal, da je konj poginil, a vendar bo kralj vedel, da je konj poginil.

Naposled pride do dobre misli. Gre pred kralja in pravi: »Vašega veličanstva konj,« je pričel, »oh, vašega veličanstva konj!« — »Kako to?« se je razburil kralj, »je li morda poginil?« — »Vaše Veličanstvo je reklo samo,« je pripomnil prebrisan Žumero in tiranski kralj je moral pritrditi. Žumero pa se je rešil vislic.

Zgodba Jožeta Pečnika

Ivan Gradišnik, Francija

Ob tej zgodbi se bo ta ali oni zamislil v svojo mladost, saj bi lahko vsak napisal o svojem življenju podobno povest...

»Popotnik pridem čez goro, od doma jemljem že slovo, od očeta in matere in ljubice zaljubljene.« Tako se je glasila pesem, ko je naša mladina odhajala v svet. Šli so si iskat dela po svetu, največ v rudnike, nekaj pa tudi v tovarne. V rudniku je delo naporno, a tam se več zasluži kakor v tovarnah. Tako je tudi Jože Pečnik zapustil svoje ljubljene starše in svojo ljubljeno vas, »kjer raste sladko vince iz rožne dolin'ce« in se namenil iti delat v rudnik v Trbovlje.

Zbogom, Pilštanj! Bilo je v jeseni, trgategv se je že končala. Ni čakal, da bo pil nov mošt. V ponedeljek, že prav zgodaj, je imel Jože vse pripravljeno. Ni bilo treba dolgo čakati dveh drugih fantov iz sosednje vasi. Najtežje je bilo slovo od doma. Zbogom ata, zbogom sestre! Mati ga je spremila na postajo, kjer se je poslovil od nje s solzami v očeh. »Ni se treba jokati«, mu je rekla. »Če ne bo šlo, pa se vrni domov. Menda ne boš umrl doma od lakote.« — »Kadar bom imel kakšen denar, vam ga pošljem,« ji je obljubljal Jože.

Ko je vlak pripeljal na postajo, so stopili vanj in se odpeljali proti Celju in potem dol na Zidani most. Tam so presedli in ne dolgo potem so bili v Trbovljah. Eden od onih dveh je že enkrat prej delal v tem kraju. Pokazal jim je reko Savo. Razložil je, da je voda črna, ker perejo premog. Odložili so svojo prtljago v gostilni pri Mevžlju, da je niso vlačili s seboj po pisarnah. V pisarni so jim pregledali knjige in dali liste za zdravniški pregled. Na pregledu so jih priznali za zdrave in sposobne za delo. Vprašali so jih tudi glede stanovanja. Pa prvi eden od njih: »Gremo v samostan. Sami si bomo kuhali.« Tudi Jože je bil take volje. Kar si bo skuhal, to bo jedel. K svaku v Kurjo vas namreč ni hotel iti. Zdel se mu je preveč ošaben in siten. Ko jim je v pisarni mlado dekle dalo rudarske svetilke in številke, so odrinili proti samskemu domu.

Pred večer so šli še malo pogledat po Trbovljah. Jože je šel obiskat svojo sestro. Tudi njen mož je bil doma. Takoj je vpra-

šal, če je prinesel s seboj poln »putrih«. »Za sv. Martina pridita domov na martinovanje, pa se ga tam napiješ zadosti,« mu je odgovoril. Vprašal je svak, če je prišel iskat dela in podvomil, ali ga bodo vzeli ali ne. Tudi nima kam iti. »Nič se ne boj, poskusil bom sam hoditi. Bodi brez skrbi! Delo že imam. Tudi spal ne bom v kakšnem grmu,« se je odrezal Jože. Sestra ju je pomirila in ponudila jedi. Jože je rekel, da ni lačen in se kmalu napotil na svoj novi dom.

Prijatelja sta že začela kuhati in skuhala sta tudi za Jožeta. Bili so lačni in utrujeni, saj so zgodaj vstali in šli na dolgo pot. Postelja ni bogvekej mehka, vendar so kmalu zaspali. Jožetu se je ponoči pokazalo v sanjah tisto dekle s pisarne s solznimi očmi. Ni si mogel raztolmačiti, zakaj se joka. Morda je tudi ona prišla v Trbovlje kot on, saj ni govorila trboveljskega narečja. Zjutraj zgodaj jih je »stari« klical, da prihaja ura da gredo na »šiht«. Treba je bilo vstati.

Na delu so počakali, da jim je paznik odkazal delovni prostor. Je bil kar zadovoljen s takimi delavci. Slekli so si suknjiče in si zavihali rokave. Par dni je šlo težko, saj se je bilo treba privaditi in dela v jami navaditi. Pri Jožetu je trajalo to kakšen teden in tako je postal »knap-tekač«. Njegova tovariša sta delala pri drugem pazniku. Tak je bil začetek v rudniku.

*

Kmalu niso več imeli denarja; zato so vzeli hrano na knjigo v konzumu, kajti do plače je bilo še daleč. V nedeljo so bili prosti in so šli na izprehod, eni dol na Savo, drugi pa na Sv. Planino. Jože se je napotil pod Kum in naenkrat srečal ono deklino, ki jo je videl prvi dan v pisarni. Bila je lepo oblečena, nosila je dolgo verižico z uro in lepo zapestnico s podobo svoje matere. Bila je vesela.

Jože jo je vprašal, kako se piše in kako ji je ime. »Kako si radoveden!« je rekla. »Tudi ti si prišla od nekok delat v Trbovlje. Drugače govoriš, kot govore tukaj ali pri nas.« »Iz Vrnskega sem, čeprav rojena v Celju v bolnišnici. Mama mi je tam umrla na porodu. Živela je samo eno uro potem, ko sem prišla na svet. Ata je utonil v Savinji, nekje pri Laškem. Brez staršev sem. Živela sem pri mačehi. Ni bilo mogoče držati pri njej. Najraje bi me ubila. Zato sem odšla,« je dejala in rekla, da ji je ime Angela. Imeli so gostilno na koncu vasi, dokler

je živel njen oče. Po očetovi smrti pa je šlo vse »na kant«. Njen stric, podžupan na Vrnskem, je ostro nastopil proti mačehi in tedaj je dekle odšlo v Trbovlje. S priporočilom dobrega človeka je dobila delo v pisarni.

Jože je povedal, da je prišel v Trbovlje, da bi si kaj prislužil in da si sam kuha. Čez par let bo moral iti k vojakom. »Tudi jaz si kuham sama, čeprav stanujem pri uradniku Grmeku iz pisarne. Pomagam jim prati ali pomivati in oba z ženo sta dobra do mene«, je razlagala ona. »Tako si prihranim kakšen goldinar, da se lahko oblečen.« Oba sta bila zadovoljna s tem svidenjem. Razšla sta se; ona je šla proti domu, Jože pa na pol litra v gostilno.

*

Približal se je god sv. Martina. Jožetov svak Močnik je odšel na ženin dom na martinovanje. Ker je delal zjutraj, jo je odrinil domov že v soboto popoldne. Že na postaji Sv. Jurij je poskušal, kakšno vino so letos pridelali. Doma so imeli zanj pripravljeno večerjo in tudi mošta ni manjkalo, saj v gorico ni bilo daleč. Močnik se ga je nalezal takoj prvi večer in zabavljal čez kmete. Žena ga je kmalu spravila spat. Drugi dan so šli v gorico. S seboj so vzeli pečeno gos in tako Trboveljčanom ni šlo vino samo v glave, ampak tudi v trebuh.

Močnik je imel velike brke, take kot presvetli cesar na Dunaju in se z njimi seveda postavljaj. Nedelja je kmalu minila in pozno ponoči so šli spat. V ponedeljek po južini so se vračali v Trbovlje, on, ona in dva otroka. Prišli so dve uri prezgodaj na vlak. Padal je dež. Zato so stopili v gostilno, kjer so bili trije živinski mešetarji. Močnik jih je začel zmerjati, da so lenuhi in da se jim ne ljubi delati. Možje, kakih štirideset let, so se začeli odgovarjati in prerekati. Konec je bil tak, da so Močnika vrgli iz gostilne, eden od mešetarjev pa mu je izpulil še šop brk.

V Trbovljah je hotel Močnik od jeze in sramote skočiti v Savo. »Ali si neumen ali kaj?« ga je zadrževala žena. »Zaradi brk ti ni treba skakati v Savo!« Proti Kurji vasi grede, jim je prišel naproti Jože. Dali so mu cekar, v katerem so bile reči zanj. Jože je povprašal, kako so se imeli doma. »Moj duš, zanič!« mu je Močnik na kratko odgovoril. Še vedno je bil slabe volje. Doma si je dal brke obriti na gladko. Spočetka ga niso mogli spoznati, ker je bilo v jeseni hladno in je že nosil pelerino. Marsikatera

ženica je rekla, da imajo v Trbovljah novega »gospoda« ali pa je rekla, da je to celjski opat. No, Močnik je pa ostal brez brk. Kmalu je pozabil na martinovanje. Hodil je na delo in tudi spametoval se je.

Pečnik Jože je v samskem domu pogledal v cekar in našel v njem majhen putrih in v njem domače vino. Tudi tovarišema je ponudil, da sta se napila domačega vina iz gorice. Potem so šli spat, ker so delali zjutraj. Niso veliko zaslužili; vse dni so delali in niso bili leni. V Trbovljah je bilo treba namreč vse kupiti in plačati. Prepričali so se, da je v Trbovljah kakor povsod. So prijazni ljudje, nekaj pa je tudi nevljudnih kakor v drugih krajih.

Na rudarski praznik sv. Barbare niso delali. Tedaj so šli v cerkev s svojo zastavo in popoldne na zabavo in ples. Prejšnji dan je šel Jožetov tovariš Miha pod Kum po vino h kmetu; kupili so si tudi meso, da ne bodo kuhali na tak dan žgancev. Pečenko in prazen krompir so si naredili in zalili kosilo z vinom »na zdravje sv. Barbare«. Vino je imelo prav lepo rumeno barvo, ni pa bilo prav nič okusno. Bilo je kislo; pač ni bilo bizeljsko vino. Tovariša sta ostala doma in spraznila sta putrih, Jože pa se je odpravil na zabavo in ples. Malo je znal plesati, malo pa se bo naučil... in tudi nekaj kron je imel v žepu.

Takrat so imeli v Trbovljah veliko dvorano na »ceglani«. Godba je bila na odru. Dvorana je bila polna in vse je bilo dobre volje. Tam pri neki mizi zagleda roko, ki ga vabi. Bila je Angela. Šel je tja in sedel zraven nje in jo povprašal, kako se počuti. »Prav dobro«, mu je odgovorila. Muzikanti so igrali lepe melodije. Jože je bil v zadregi. Rad bi šel plesat, a si ni upal katere vprašati. Ko ga je podražila Angela, če ne bo šel plesat, se je dvignil in zavrtel z njo. Deklina je znala izvrstno plesati. Ko sta se vsedla nazaj k mizi, je že bil tam poln kozarec vina. Uradnik Grmek je plačal dva štefana vina. Oglasila se je pesem: »Prej pa ne gremo dam', da se bo delal dan gor prot' Ljubljani'...«

Zabava je trajala pozno v noč. Jože in Angela sta še večkrat plesala, vmes pa se kaj pogovorila. Zala deklina še ni mislila na fanta. Grmekovi pravijo, da ima še čas misliti na fante; ko pride čas, se bo lahko omožila. Ni ji treba biti preveč hitra, saj je še mlada. »Jaz tudi nimam nobene«, je razlagal Jože, »kmalu bom mogel iti k voja-

kom.« Tako sta ostala znanca in prijatelja, ne da bi prišlo do kakšnih ljubezenskih zvez med njima.

Jože je prišel precej dobre volje v samski dom. Njegova tovariša sta že spala. V ponedeljek zjutraj jih je paznik Kavšek povabil na delo na številko 28, kjer naj bi nalagali premog v vozičke. Več bodo zaslužili in bodo lažje živeli. Zadovoljni so bili. Treba jim je bilo denarja: obleka in čevlji, vse je bilo oguljeno in začelo se je trgati. Misliti so morali na novo. Za božič so želeli iti na dopust, a se v starih capah niso upali pokazati v domači vasi.

Bila je zima. Nikamor niso mogli iti zvečer. Zato so čitali knjige. Tako jim je čas hitro minil. Pozimi so se vsi trije na novo oblekli in obuli. Sedaj niso bili v rudniku več navadni tekači, ampak podkopači. Za praznik, na veliki petek pa so odšli na dopust domov za nekaj dni. Doma niso nič vedeli, da bodo prišli, zato so jih bili še bolj veseli. Tudi pes je Jožeta spoznal. V nedeljo so šli k sv. maši. Vse jih je gledalo. »V Trbovljah se dobro zasluži, pogledjte, kako so dobro oblečeni!« so govorili. Spraševali so jih, kaj delajo. »Podkopači smo,« so rekli, a ljudje niso vedeli kaj je to. »Postopači smo,« so se vsi trije smejali... Prazniki so pa hitro minili in v torek so morali nazaj v Trbovlje. »Oj zdaj gremo, nazaj še pridemo!« so še zapeli in odšli brez spremstva. Na kmetih spomladi nimajo dosti časa sprehajati se. Tudi v Trbovljah je tiste dni že prišla zaželeno pomlad, a ne tako zelena kakor v Pilštajnu. Je bolj črno, so pač v kraljestvu premoga in ta mora biti črn, drugače ne gori.

Čez leto dni so postali kopači in znali so delati kakor drugi, pa tudi plače so bile boljše ko v začetku. Čas je hitro bežal in prišlo je pismo, da je treba na nabor. Jožetu je občinski tajnik naredil dovoljenje, da gre lahko na nabor kar v Trbovljah. Bil je potrjen in v jeseni je moral k vojakom.

Z Angelinim šopkom se je odpeljal domov in čez nekaj dni k 87. pešpolku v Pulj. Meseči vojaščine so tekli še kar hitro, na dopust pa ni prišel prej kot šele čez leto dni.

Tedaj so mu dali prosto za 14 dni. Oglašil se je v Trbovljah, videl Angelo, ki ga je z veseljem prišla čakati na postajo; videl sestro in druge. Niso se ga mogli nagledati. Zdel se jim je postaven fant, posebno pa jim je bilo všeč, ker je bil korporal, z dvema zvezdama. Doma so ga nestrpno pričau-

kovali in z veseljem sprejeli. Imeli so ravno trgatev in tako je naslednje dni obiral trte.

Dopust je le prehitro minil in spet ga je vodila pot skozi Celje in Trbovlje. Angeli je spotoma prinesel košaro grozdja in se spet poslovil od nje. Znova so se začeli dnevi vojaščine in dopust je dobil spet ob letu in potem še enkrat. Medtem se je dal fotografirati in Angeli ter domačinom poslal sliko postavnega vojaka... Ves srečen je bil, ko je iz nekega Angelinega pisma zdrknila njena podoba. Pokazal jo je tovarišem in jo skrbno shranil.

Ko je končal vojaščino, se je spet oglašil v Trbovljah na rudniku. Dobil je delo, stanovat pa ni šel več v samski dom. Ona dva tovariša sta medtem odšla s trebuhom za kruhom v Nemčijo. Nastanil se je pri sestri, saj sedaj je lahko pošteno plačal, ko je bil kopač in je dobro zaslužil. Angela ga je vprašala, kdo mu bo kuhal. Povedal ji je, da gre k sestri. »Zakaj se pa ne oženiš?« mu je dejala. »Oženim? Sedaj, ko sem suh, ko mi je vojaščina ves denar pobrala! Treba bo še počakati. Kaj pa ti misliš, da se ne omožiš?« jo je podražil. »Zato, ker nate čakam,« ga je pogledala s svojimi lepimi očmi. Jožeta so te besede zmedle. Znašel se je in ji rekel, da se šali z njim. »Bom pa čakala,« je rekla. »Delo imam, stanovanje, ničesar mi ne manjka.« Tako sta se razšla.

Jožetu pa ta pogovor ni dal miru. Bila sta si znanca, prijatelja in nič več. Pa se mu je le zdelo, da ga dekle ne vleče za nos. Omenil je o tem sestri. Sestra je deklo pohvalila in mu povedala, da je rekla tudi njej, da ji je všeč.

Angelo je Jože pozneje še enkrat srečal in tudi na ples sta šla skupaj. Ko jo je nekoč spremljal domov, ji je povedal tudi on, da jo ima rad. Tiha ljubezen, ki je klila med njima že od prvega srečanja, je dozorela. Dala sta si besedo in februarja je bila na stanovanju pri Jožetovi sestri vesela poroka...

Potem sta skušala dobiti od rudnika kakor stanovanje. Pri Jožetovi sestri pač nista mogla ostati. Ponujali so mu samo eno sobo nekje, a v zelo slabem stanju. Težko jima je bilo, a zaradi stanovanjske stiske svojega vprašanja nista mogla rešiti. Zato ni čudno, da sta prisluhnila agentu, ki je najemal delavce za rudnik v Nemčiji, in se odpeljala v Westfalijo.

(Naprej na 28. strani)

Že pred zadnjo vojno je bil pri nas zelo znan slovenski akademski pevski zbor. Sestavljali so ga pevsko nardarjeni visokošolci. Zbor se je obnovil ob koncu vojne. Ustanovil ga je in vodil France Marolt. Šteje skoraj 80 pevcev. Letos obhaja dvajsetletnico obnove. V dobi po vojni je imel 1800 vaj, 600 nastopov, naštudiral je nad 400 skladb itd. Odnesele so več priznanj na mednarodnih tekmovanjih. V tem času so ga vodili pevovodje Radovan Gobec, Lojze Lebič, Igor Lavrič in sedaj Marko Munih.

Od raznih nesreč na cesti, ki jih tudi v Sloveniji ne manjka, omenjamo tokrat dve. Motorni potniški vlak na progi iz Ljubljane v Kamnik je pri Trzinu povozil kar 13 telic, last Agrokombinata na Pšati. Strojevodja je prepozno opazil živali in pri tem se je iztiril tudi del vlaka. V Litiji pa je posestnik iz Malih sel peljal sod za 400 litrov po klancu navzdol. Sod se je odpel, zrinil voznika na tla in se zavalil nanj, da je na mestu umrl.

16. oktobra je ljubljanski nadškof dr. Pogačnik blagoslovil novo moderno cerkev sv. Lucije v Dražgošah na Gorenjskem. To vas so leta 1942 Nemci požgali. Po vojni so hiše ljudje spet pozidali, pozidati cerkev pa je bilo mogoče šele sedaj. — »Bog, Marija, angel varuh! Želim, da naš narod ostane zvest veri. En narod lahko veliko naredi. Glej, da bo vera v našem narodu ostala živa!« To so bile poslednje besede 82-letnega duhovnika Antona Komlanca, ki je 2. avgusta umrl v domovini. Ta mož se je v mladih letih veliko žrtvoval za slovenske delavce in njihove organi-

zacije po zgledu dr. Janeza Kreka.

V Tišini pri Murski Soboti so 16. oktobra odprli novo šolsko poslopje, ki ima poleg drugih prostorov 6 učilnic.

Novo šolsko poslopje so dobili tudi otroci ljudske šole v Cerkljah na Gorenjskem in v Preddvoru pri Kranju.

Po uradnih podatkih je danes na Švedskem okoli 10.500 jugoslovanskih državljanov. Izmed inozemskih delavcev zavzemajo za Nemci prvo mesto. Jugoslovanska država se je sedaj dogovorila s Švedsko za urejeno zaposlovanje jugoslovanskih delavcev in je bila sklenjena tudi tozadevna konvencija.

V Radgoni na avstrijski meji so odprli nov, sodobno urejen zdravstveni dom. — Pristanišče v Kopru v Slovenski Istri je dobilo novo čistilnico riža.

Sadna letina je bila letos na Slovenskem zelo dobra. V sežanski občini, posebno v Brkinih, se je vse trlo češpelj.

S prvim novembrom so napovedali podražitev bencina, ki bo odslej dražji za 30 par (starih dinarjev).

V Mariboru je bilo 15. in 16. oktobra zborovanje strokovnjakov za slovenski jezik. Obravnavali so vprašanje slovenskega knjižnega jezika. Po zadnji vojni sta za to vprašanje važni dve dejstvi: raba in uporaba slovenskega jezika sta postala ustavna pravica vseh prebivavcev republike Slovenije in pa razmah družbenega življenja, za katerega je govorjena in pisana beseda nujno potrebno sredstvo. Ustavno pravico, ki jo Slo-

venci imamo, je treba bolj uveljavljati kot doslej (tudi pri tiskovinah, obrazcih, napisih, reklamah, podnaslovih filmov in drugod). Treba pa je tudi skrbeti, da se bo v javnosti govorilo v lepi slovenščini. Še nikoli po vojni se ni zbralo najbrž toliko slavistov na kakem posvetovanju kot na tem. Pozdravljamo prizadevanje teh strokovnjakov, da bi dobila slovenščina tudi v življenju, ne le na papirju, vse priznanje, ki ji gre. Slavisti so svoje zborovanje zaključili v Ljutomeru pred spomenikom našega velikega slavista Frana Miklošiča.

Ob zborovanju slovenskih slavistov v Mariboru je tamkajšnja študijska knjižnica odprla razstavo, ki prikazuje razvoj našega knjižnega jezika skozi stoletja. Razstavljene so bile knjige, ki so važne za določene dobe razvoja slovenskega jezika. Pod poglavjem »Začetek našega knjižnega jezika« so bile razstavljene knjige iz protestantskih časov: Trubarjev katekizem, Dalmatinova Biblija, Bohoričeva slovnica in Megiserjev slovar. Iz dobe katoliške verske obnove je bilo več knjig Kastelca, Janeza Svetokriškega, očeta Rogerija ter prvih prekmurskih piscev. Posebna zanimivost so bile starejše slovenske slovnice (Pohlinova, Vodnikova, Zagajškova, Gutsmanova, Kopitarjeva, Metelkova, Dajnčeva in Murkova). V nadaljnjih knjigah je bil prikazan boj za slovenščino okoli leta 1848. in nastop Frana Levstika, patra Škrabca ter boj ob Levčevem pravopisu. Razstava je bila vredna ogleda.

Tudi v Ljubljani bo odslej deloval francoski kulturni center. Omenjamo, da je bil že pred zadnjo vojno v Ljubljani francoski inštitut.

Od druge svetovne vojne dalje se je Jugoslavija za-

**Planina
pri Sevnici**

dolžila v Združenih državah za 725.159.418 dolarjev. Od tega je odplačala do sedaj 83.542.799 dolarjev. Še vedno dolguje 613 milijonov 889.951 dolarjev. Poleg tega teži Jugoslavijo še dolg stare Jugoslavije, ki znaša 82.500.468 dolarjev.

V Stari Loki na Gorenjskem so sezidali župniku župnišče, ker je moral do slej gostovati v neki drugi hiši.

Na letošnjem teniškem prvenstvu Jugoslavije so se Slovenci dobro odrezali, da še nikdar tako. Pridobili so naslov državnega prvaka in sicer je to mesto osvojila 20-letna Ljubljanka Irena Škulj. Pa tudi v igrah ženskih parov sta prvi dve Slovenki, namreč Varl in Pipan iz Maribora.

Jugoslovanski zastopnik pri papežu, ki je bil nedavno imenovan, Hrvat Cvrle, še ni odšel v Vatikan. Morajo najprej dobiti zanj v Rimu primerno stanovanje.

Ob navzočnosti tisoč ljudi so pred župnijsko cerkvijo v Kromberku odkrili spominsko ploščo skladatelju Vinku Vodopivcu, ki je bil tamkaj župnik. Nastopili so

pevski zbori iz številnih krajev Goriške. Skladatelj Vodopivec spada med najbolj plodovite slovenske skladatelje. Nekatere njegove skladbe so ponarodele.

Na gospodarskem razstavišču v Ljubljani je bila napovedana v času od 4. do

9. oktobra 13. razstava pod naslovom »Sodobna elektronika«.

V dolini reke Krke na Dolenjskem je v srednjem veku stalo kar dvainšestdeset gradov. Od njih so ostali ponekod le še mogočni zidovi in razvaline.

Med rojaki za mejo

Tržaško

Po smernicah koncila je tržaški škof dr. Santin imenoval svojega »škofovskega vikarja« za slovenske vernike v škofiji. Za to mesto je izbral stolnega kanonika msgr. Lojzeta Škerla.

Goriško

16. oktobra je bil v Katoliškem domu prvi kulturni večer nove sezone. Na programu je bilo predavanje č. g. Zaletela, ki je pripovedoval ob kazanju skioptičnih slik, kako je na Češkem in Poljskem.

Benečija

Ob priliki proslave 1100-letnice, odkar je Beneško ozemlje prišlo pod Italijo, je obiskal Čedad italijanski

državni predsednik Saragat. Ob tej priliki so mu Beneški Slovenci izročili spomenico, v kateri zahtevajo svoje narodne, gospodarske in kulturne pravice. — Pri Sv. Lenartu je bil umeščen novi podutanski župnik in sicer domačin g. Adolf Dorbolo iz Laz v Nediški dolini.

Koroška

V Celovcu so pokopali najvišjega slovenskega cerkvenega dostojanstvenika, stolnega prošta, prelata dr. Rudolfa Blümla. Menijo, da je bil izmed vseh duhovnikov na Koroškem najbolj izobražen. Pred zadnjo vojno so ga hoteli imeti na Dunaju na univerzi za profesorja, a je protislovenska gonja to imenovanje preprečila.

Ob Sotli

Med privlačne izletniške predele spada tudi Sotelska dolina. To je dolina reke Sotle z ravnino in bregovitim pobočjem na slovenski in hrvatski strani, od Sv. Petra pod Sv. gorami oziroma od Kumrovca do Bizeljskega. Romantična je soteska med Orešjem in Zelenjakom, ki je prirodna (geološka) znamenitost, nastala v davnini, ko so naravne sile oblikovale površino zemlje. Tu so od Slomška in drugih opevane bizeljske »gor'ce« in žlahtni sad vinske trte. Prvo je vredno ogleda na kraju samem; drugo še bolj praktične poskušnje neposredno iz soda v hramu ali zidanici.

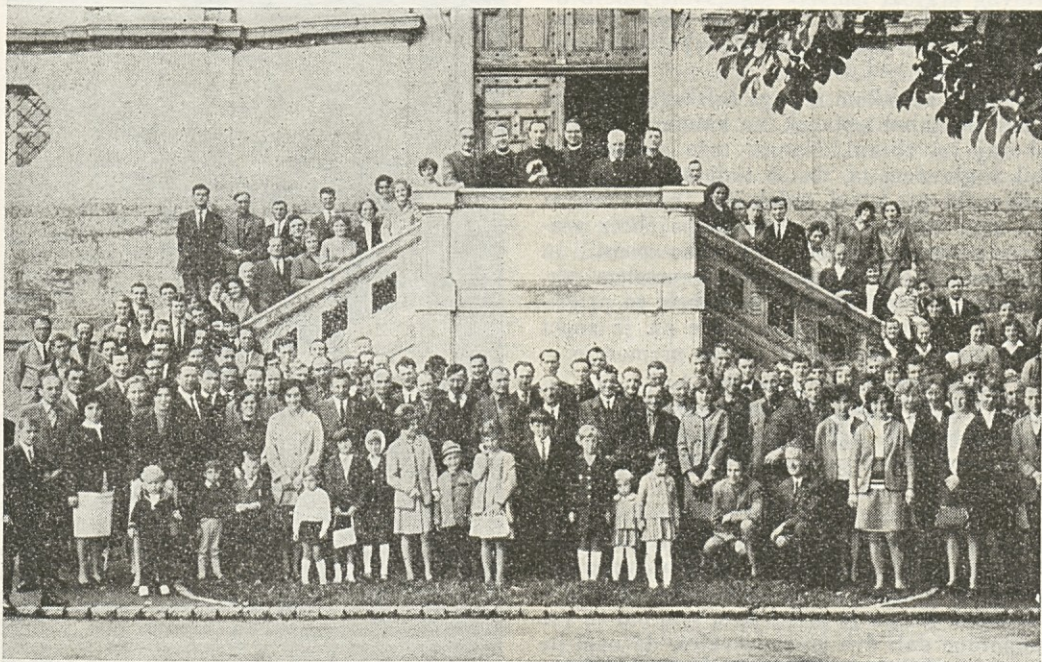
Zgodovinsko to ozemlje ni nič manj zanimivo. Tod so vpadali Turki iz Posavja proti severu in v notranjost predgorja Savinjskih Alp. Tod so bili znameniti kmečki upori z bojem za »Staro pravdo«. Tudi tu lahko obudimo spomin na strahote okupacije med drugo svetovno vojno: na množično preseljevanje slovenskega življa, ropanja njegovega premoženja, mučenja, poniževanja, streljanje talcev itd. Tu je bila meja med nemškimi »spodnještajerskim gauom« in Hrvatsko, v resnici pa most med Slovenci in Hrvati, ki je marsikateremu Slovincu, živ-

ljenjsko ogroženemu, kljub bunkerjem in stražam s te in z druge strani omogočil rešitev, čeprav je pot vodila v siromašno zagorsko »hižo«, hram ali hlev s še bornejšim življenjem, nego ga je imel že doma. Ni jih bilo malo med Zagorci, ki so tedaj s prezirrom nevarnosti plemenito, iz bratske ljubezni nudili beguncem in pregnancem iz Slovenije ne samo krov, ampak prav vse.

In kulturno zgodovinska stran? — Pojdite iz Sv. Petra oziroma Orešja na Kunšperško goro k razvalinam gradu Kunšperk ali k še ohranjenemu gradu Orešje nad Bizeljskim, onstran Sotle pa k razvalinam mogočnega srednjeveškega gradu »Cesargrad«! Od tam boste videli dalje po Sloveniji in po sanjavotožnem Zagorju, domovini »kumekov« in »kumic«.

V Zelenjaku se boste ustavili ob obelisku avtorja »Naše lepe domovine«, Mihanovića, enako v Klanjcu, na Sv. Gorah. V tem tihem, svetu odmaknjem kraju sredi temnih gozdov pa boste lahko pokramljali z domačini in se okrepčali ob domači zagorski kapljici in — če bosta prilika in čas dopuščala — ob pesmi in čustveno-nežnih zvokih tamburice.

Da prideš v te kraje, je najbolje izstopiti z vlaka v Brežicah ali Dobovi.

V prejšnji številki smo poročali o slovenskem romanju na Pöstlingberg pri Linzu dne 4. septembra, ki so se ga slovenski delavci iz okolice v lepem številu udeležili. Na sliki: skupina rojakov in naši duhovniki s srebrnomašnikom g. Zdenkom Lovšetom.

Anglija

Krsti. — V cerkvi sv. Jožefa v Bedfordu so 5. junija krstili Marjana Karla Gmajner. — Pri Sv. Juriju v Derbyju pa je krstna voda oblila 24. septembra Antona Martina Škaper. — Čestitamo.

Blagoslovitev domov. — Krajškovi v Derbyju so dali blagosloviti svoj novi dom.

»Naš dom«. — Do početka oktobra je bil letos dom v Londonu kar dobro zaseden, da je nekajkrat nastalo vprašanje, kako vse obiskovavce spraviti pod streho. Upamo, da so se vsi dobro počutili in da bodo še prišli.

Posebno prilogo za advent in božič boste vsi na Angleškem prejeli že v tej številki »Naše luči«.

Bedford: Odkar smo začeli z bedfordskimi novicami, je tudi »Naša luč« pridobila na ugledu. S tem ni rečeno, da je prej nismo marali, saj jo redno dobivamo v začetku meseca in je kot sestavni del našega življenja. Zadnje čase pa se opaža, da jo pričakujemo že proti koncu meseca. Zato bomo s temi novicami nadaljevali in, če ne bo kaj drugega povedati, bomo pa hvalili in tožili vreme, kakor pravi Prešeren in tudi tukajšnji narod se tega prav rad drži.

Tik pred začetkom novega šolskega leta smo imeli družabni sestanek, na katerem smo bili skoraj vsi zbrani. Namen tega sestanka je bil v glavnem ta, da so tudi oni, ki vedno pri vsaki predstavi sodelujejo, prišli enkrat na svoj račun. Prišli smo skupaj brez vsakega programa, se tako res lahko sprostiti in preživeli nedeljsko popoldne v veselem razpoloženju. Naše žene so poskrbele za prigrizek, Franc iz Slovenskih goric pa je zopet dokazal, kaj Slovenske gorice premorejo.

Že nekaj časa se je govorilo, da je naš gospod župnik **Kunstelj** postal **monsignor**, vendar ni nihče vedel pravega povedati. V začetku septembra pa smo le dognali, da je to resnica. Prav na hitrico smo začeli organizirati malo proslavo in smo g. župnika za soboto, 17. septembra, zvalili v Bedford. Če bi vnaprej vedel, da je ta dan in ta proslava namenjena njemu, bi ga zelo težko dobili v Bedford. Ko pa je prišel sem, smo mu za vse popoldne dali dva spremljevalca, da nam ne bi še pred začetkom pobegnil nazaj v London. Kadar on obiskuje naše družine, ga vsakdo pogosti in zadržuje, to pot pa se je tudi njemu zdelo sumljivo, kajti kamor je

prišel, so ga na hitrico odpravili ali pa jih sploh doma ni dobil. Vzrok je bil namreč ta, da smo bili vsi v pripravah za večerno proslavo. In še sam je potem zvečer omenil, da je vse popoldne imel pri sebi dva »žandarja«.

Čas nam ni dopuščal, da bi naredili kako večjo stvar, vendar pa, kar je bilo, je bilo res prisrčno. Njegov prihod v dvorano smo pozdravili s ploskanjem, nakar ga je Franc pozdrevila s slovenskim šopkom. Sledile so razne pevske točke in recitacije, vmes pa je Franc Rožman povedal nekaj besed in mu izročil naš skupni dar. Za vse priprave smo imeli pet dni — in če bi se pripravljali nanjo pet tednov, bi prav gotovo ne dosegli večjega uspeha. Prav vsakdo je doprinesel svoj del: žene s peko peciva, drugi so zopet skrbeli za okrasitev dvorane, pijačo in prigrizek, da ne omenim onih, ki so brez vsakih vaj izvajali sprejemni program. Uspeh je bil prav gotovo tako dober zato, ker smo to naredili z ljubeznijo. Bili smo res kakor ena družina, ki pozdravi v svoji sredi svojega očeta. Tudi gospod monsignor — on je sicer izrazil željo, da naj ostane vse pri starem in ga še vnaprej kličemo župnik — je bil ganjen in se nam je za sprejem lepo zahvalil. Ko smo po sprejemu že imeli družabni

Jančarjev Martin iz Bristola v Angliji varuje športne trofeje, ki jih je prejel v prejšnjem šolskem letu.

večer, je prišel še bedfordski župnik kanonik Hulme in je tudi on še povedal v pozdrav nekaj lepih besed. Naj še enkrat na tem mestu ponovim: Gospod župnik-monsignor, na mnoga leta!

Začeli smo se že pripravljati na našo božično prireditev in sicer jo bomo letos že imeli 3. decembra. To pot bomo odrasli v glavnem gledalci, kajti otroci nam pripravljajo »Siroto Jerico«. Da pa ne bomo opustili naše slovenske navade, bomo to združili tudi s prihodom svetega Miklavža. Govori se tudi nekaj o gostovanju v drugih krajih, vendar pa je sedaj še prezgodaj, da bi mogli kaj bolj natančnega povedati. — Rr.

Avstrija

Vzhodna Tirolska. — Dne 17. septembra je umrl v Tristachu pri Lienzu rojak France Starè. Revolucija v domovini ga je zanesla v kraje, kjer je našel sedaj svoj zadnji dom. Naj počiva v miru! Bil je zvest naročnik listov »Naš tednik«, »Nedelje«, »Vere in doma« ter »Naše luči«. Od svoje skromne pokojnine je vedno kaj dal, da je podprl izdajanje slovenskih knjig v tujini, bodisi na Koroškem, bodisi v Argentini. Še malo pred smrtjo je poslal dar za izdajanje knjig in pohvalil vse tiste, ki se trudijo, da pride resnica o delu komunizma med vojno pri nas na dan. V svoji oporoki je zapustil svoje knjige Družbi sv. Mohorja v Celovcu, ker se je bal, da bi jih ljudje, ki ne znajo slovenskega jezika, ne uničili. Bog mu daj večni mir in bogato plačilo! — P.

Predarlška. — Dušnopastirski urad Feldkirch (za inozemske delavce) sporoča, da bodo **slovenske službe božje**: v Bludenzu v nedeljo, dne 6. nov. in 4. decembra (v cerkvi sv. Križa spodaj), vselej ob petih popoldne; v Feldkirchu isti dan 6. nov. in 4. decembra (v kapucinski cerkvi), obakrat ob pol enajstih dopoldne; v Rankweilu (Šentpetrska cerkev) v nedeljo 13. novembra in 11. decembra, obakrat ob pol dvanajstih dopoldne; v Götzis (stara cerkev) v nedeljo 20. novembra in 18. decembra, vselej ob štirih popoldne; v Dornbirnu (pri kapucinih) v nedeljo 20. novembra in 18. decembra, obakrat ob pol enajstih. Obvestite o tem še druge, ki morda za to ne vedo. Vsi rojaki v bližini teh krajev ste lepo vabljeni k domači službi božji. Ustvarjajmo slovensko skupnost v tujini in pokažimo, da smo kulturni in krščanski ljudje!

Gradec. — Tu je umrla sredi septembra sestra Terezija Jamnik, roj. leta 1889 v Velikih Laščah na Dolenjskem, iz reda križar-

Kot »Brownie« pozdravlja Zadnikova Marija iz Stoke on Trent na Angleškem.

skih sester. Na svojem mestu v Gradcu je pomagala neštetim slovenskim beguncem, posebno visokošolcem. Naj je bilo v samostanu ali izven nje, je vedno pogumno govorila s Slovenci slovensko. »Nemci morajo govoriti nemško, ker drugega jezika ne znajo,« je govorila. »To je njihov jezik, naš je pa slovenski.« Pokopali so jo na pokopališču St. Leonhard. Pogreba so se udeležili tudi štirje slovenski duhovniki, gg. Hafner, Belej, Jakše in Pelan. — En dan za sestro Terezijo je odšla po plačilo v večnost druga križarska sestra Slovenka, namreč sestra Emerika Klar, roj. 1898 v Bogojini v Prekmurju. Umrli je v Celovcu in tako je bila pokopana tam na šmartinskem pokopališču dne 19. septembra. Naj obe plemeniti duši počivata v miru božjem!

Belgija

Liège-Limburg

Društvo »Slovenska skupnost« v občini Genk je 4. nedeljo v septembru priredilo »vinsko trgatav«, ki je lepo uspela.

Zelo je bolan g. Miha Pucelj iz Eisdena. Nekaj časa se je zdravil v univerzitetni bolnišnici v Leuvenu, sedaj pa je v Leutu.

Naši pokojni: V Heusdenu je po kratki boleznii umrla dobra mati ga. Ana Mihelič,

rojena Mlekuž. Svoje otroke je vzgajala z besedo, molitvijo in dobrim zgledom. Rada je brala slovenske knjige. Zapušča soproga g. Rudolfa in tri hčerke.

V Dilsenu je nenadoma umrla ga. Fanika Voglar, rojena Berlot. Pokojnica je bila plemenita žena. Okrog sebe je širila razumevanje in ljubezen. Bila je žena molitve. Njen pogreb je pokazal, kako so jo vsi spoštovali. Zapušča moža g. Franca. V najboljšem spominu jo bosta ohranila tudi g. Franc, mlajši in ga. Lenka, katerima je bila pre-dobra mati, čeprav mačeha.

V Genku je umrl g. Franc Dežman, star 34 let, nova žrtev avtomobilske nesreče. Fant je bil tih in delaven. Rojaki so ga v lepem številu spremljali na zadnji zemeljski poti.

Preostalim in žalujočim vseh treh pokojnikov izrekamo iskreno krščansko sožalje, rajnkih pa se spominjajmo v molitvi!

Charleroi-Mons-Bruselj

Krst: V družini Rudija Kovačiča in Mariette Rosiers iz Wangenies (Hainaut), se je 27. julija rodil sinček-prvorojenček, ki je pri sv. krstu 14. avgusta sprejel ime Freddy. Srečni družini čestitamo, saj je to prvi otrok v 14 letih zakonskega življenja.

Mlada naša harmonikarja: V Strasbourgu (Francija) je bilo v nedeljo, 18. septembra, evropsko harmonikarsko prvenstvo za evropski pokal. V kategoriji »professionelle A« je dobila prvo nagrado (96 %) mala Erika Bizjak (9 let stara) in s tem postala letošnja evropska prvakinja v harmoniki v kategoriji A. Njen brat Jožek (11 let star) je dobil 92 % in se tudi uvrstil med najboljše. Nadobudnima harmonikarjema želimo še veliko uspeha v bodočnosti. — V prejšnjih prvenstvih sta prejela že več pokalov: tako 3. julija letos, ko je postala Erika belgijska prvakinja z 96 % rezultatom na tekmovanju v Bruslju. Tudi sta sprejela prvo nagrado na tekmovanju v Hénin-Liétard (Severna Francija). Iskrene čestitke obema!

Zadnjič smo poročali, da je v La Bouverie v Belgiji 22. avgusta umrl rojak iz Ilirske Bistrice Ivan Štemberger. Naj počiva v miru!

Mali Freddy Kovačič iz Wangenies v Belgiji z očetom in materjo.

Francija

Iz vzhodne Lotaringije

Z veseljem sem imel zadnje mesece priliko pozdravit v naši pisarni rojake iz domovine, ki so se s svojimi avtomobili pripeljali na obisk v Francijo. Pri nedeljski sveti maši v Merlebachu so lahko zapazili, kako pridno še veliko naših rojakov prihaja k sveti maši, kako cerkveni zbor »Slomšek« poje naše lepe cerkvene pesmi. Malo bolj zamišljeni so postali, ko sem jim povedal, da srečavam po vseh kolonijah rojake, ki so se postarali tu — skoro ena tretjina jih je upokojenih — potem ko so delali 30 in še več let v rudnikih. Delali so pridno, nabavili so si pohištvo, nekateri sezidali hiše, drugi kupili avto ali pomagali svojim otrokom, da so mogli kupiti avto. Po vseh kolonijah se še dobe dobri sinovi in hčerke, ki se spominjo svojih dobrih staršev, jih vzamejo s seboj v avto in jih peljejo v lepe pokrajine. S svojo pokojnino si dobri očetje kaj posebnega ne morejo postreči. Zato je lepo, da se jih spominjo sinovi in hčerke in jih osrečijo v zadnjih letih življenja. Sinovi in hčerke, glejte razorano čelo svojega očeta in svoje matere! Glejte, kako jim pešajo moči. Bodite dobri z njimi, dokler so še pri vas!

Mrtvaški zvon namreč poje kar naprej. Dne 26. septembra se je v 84. letu starosti poslovil od svojih dragih Tomaž Planinšič iz Račjaka pri Mariboru. Bil je pokopan 29. septembra v Forbachu. — 28. istega meseca je odšel v večno domovino Johan Hrašan, pokopan v soboto, 1. 10., v kraju Behren. Isto sredo, 28. 9., je po mnogem trpljenju (vsled kamna na pljučih) prenehal svoj križev pot

Leopold Škufca, pokopan isto soboto, 1. 10., v Freyningu, star 59 let. V sredo, 5. 10., so v žalostnem sprevodu odnesli 65 let starega rudarja Petra Gregorina iz kolonije Cité Bois Richard k večnemu počitku na pokopališče mesta Hopital pri Carlingu. — Kot bi strela udarila, se je tedaj raznesla v Merlebachu vest, da je umrl naš prijatelj, poljski župnik Ivan Gocki, roj. 1916, v Merlebachu od 1948 leta. Zadela ga je ponoči srčna kap. Vodil je vse cerkvene poljske zборе v Moselle, Meurthe et Moselle in v Meuse; ob sobotah se je redno oglasil v naši pisarni, ko je pred 17. uro šel spovedovat na Hochwald. Zanimal se je za naše rojake, obiskoval jih je v bolnicah, spovedoval jih je, v začetku leta blagoslavljajal poljska stanovanja, a tudi marsikatero naše družine. 6. 10. je bilo na njegovi pogrebni sveti maši v Merlebachu 45 duhovnikov, 30 zastav in čez 1500 vernikov. Odpeljali so ga počivat v pokrajino Nord, kjer živijo še njegovi starši. Spominjali se ga bomo tudi mi hvaležno v molitvah.

Strašni prizori so bili ta čas pred rudnikom, kjer je v kratkem času zadela 4 rudarje nepričakovana smrt. Ni bilo sicer našega rojaka med temi — razumljivo pa je, da spremlja strah vse družine, ko odhajata mož ali sin na delo globoko v zemljo. Moderna tehnika je prinesla človeku razne pridobitve, obenem pa tudi v raznih primerih še večjo nevarnost za človeško življenje.

Vsem v tem času umrlim želimo večni mir in pokoj; vsem sorodnikom pa izražamo globoko sožalje.

Teh žalostnih misli pa sta se otesla Hermi na Huš iz Dobrne in Jean-Paul Zura, ki sta polna veselja stopila 20. 9. pred oltar v Creutzwaldu (Cité Maroc) ter sta polna zaupanja v Boga začela družinsko življenje. Želimo jima mnogo poguma in da vlada kljub njhovima različnima narodnostima med njima prava ljubezen.

Začele so se dolge noči. Televizija jih bo skrajšala. Tudi pri gledanju televizije je treba modrosti. Kadar boste videli, da človek divja kot norec, obrnite jo drugam, in če je enako, zaprite! Slike iz narave in poučna potovanja po svetu pa blažilno vplivajo na človeka. Kaže, kam pripelje sovraštvo in kako blagodejno vpliva ljubezen v vsem stvarstvu.

Po bolnišnicah in na domu leži in trpi cela vrsta naših bolnikov. V adventu in pred božičnimi prazniki bo prišel k njim slovenski duhovnik in prinesel mir srca in moč v trpljenju. Ko gledamo v adventnem času skozi okno in vidimo, kako odpada listje, se spominimo, kako vse na svetu mine. Tako bo minilo tudi naše trpljenje, ki nam lahko pri-

naša veliko milosti, ako verujemo v Boga in mu vse darujemo.

Naše svete maše: V novih velikih kolonijah Behren Cité, Farébersviller Cité, Cité des Chênes z veseljem ugotavljamo, da so se naši rojaki že privadili in je zato udeležba vedno večja. Zmotno bi bilo misliti, da je sveta maša samo za ženske. V Habsterdicku moramo še posebej pohvaliti, da mnogi moški pridejo tudi med tednom k sv. maši. V koloniji Behren Cité imamo vedno celo vrsto otročičev v cerkvi. Lepo je to: gledajo luči, poslušajo petje, kar jim bo ostalo v trajnem spominu. Iz kolonije Cité des Chênes prihajajo nekateri naši rojaki v Merlebach k slovenski službi božji. Ko je maša v njihovi koloniji, jih pa še pogrešamo. Pridite po blagoslov božji, pridite poslušat božjo besedo in pripeljite še svoje drage! Megla, mraz in pozneje sneg, vse to bo prišlo. Takrat bo pa več razloga ostati doma.

Ako nimate mašnih knjig, se oglasite pri slovenskem duhovniku! Za majhno ceno jih boste dobili in tako lahko učili svoje otroke najpotrebnejših molitev. — Stanko iz Merlebacha.

Pariz

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v kapeli Montcheuil, 35 rue de Sèvres, Paris 6e, métro: Sèvres-Babylone.

Mlada harmonikarja Jožek in Erika iz mesta Fleurus pri Charleroi (Belgija), ki sta, čeprav mlada, prejela že vrsto pokalov in priznanj, ki jih vidite na sliki.

Č. g. Jože Guštin, tajnik buenosaireskega kardinala, krščuje v Créteilu v Franciji svojo nečakinjo Jacqueline.

Slovenska pisarna — 7, rue Gutenberg (priljiče, levo), Paris 15, métro: Charles-Michels, telefon: 250-89-93 — je odprta vsak torek in vsak četrtek popoldne.

Kakor ste že brali v zadnji številki »Naše luči«, je č. g. Ciril Lavrič odšel na svoje novo delovno področje v Švico. Ko se mu zahvaljujemo za vse delo, ki ga je s toliko požrtvovalnostjo vršil med nami od meseca junija 1960, mu iz srca želimo obilo božjega blagoslova na novem mestu.

Krščen je bil Bernard Božič, sin Lucijana Božič in Pavle Mezgec; botrovala sta Milan Mezgec (katerega je nadomestoval Drago Dodič) in Mira Mezgec.

Starši! — Ali mislite na veronauk vaših otrok in na tečaj slovenskega jezika?

Odhod v misijone: Dne 3. oktobra je odšla v misijone na Madagaskarju sestra Danijela Šeme, iz reda usmiljenk sv. Vincencija Paveškega. Sestra Danijela je doma iz bližine Grosupljega na Dolenjskem in je pri redovnicah delovala že 7 let doma, kjer se je tudi izšolala kot bolničarka, kar bo sedaj tudi njeno delo v misijonih. Zahvalimo Boga, da se tudi iz našega naroda odzivajo na božji misijonski klic, sestri Danijeli pa želimo obilo božjega blagoslova pri njenem delu.

Issy-les-Moulineaux. — Krščen je bil Gérard Brodar, sin Andreja Brodar in Julke Lipovac, botrovala sta Janko Weingerl in Boža Zaljar.

Loiret. — V soboto, 24. 9., popoldne smo se zbrali v župnijski cerkvi v Ormes, kjer

Nevenka Cerkvenik je bila pri krstu v Parizu zelo pri-
dna.

je bila najprej sveta maša za pokojno Marijo Gujtmán, ki je konec junija v 54. letu svoje starosti odšla v večnost v Bratonicih v Prekmurju. Nato je bil krst Dominika Maroše, sina Stefana Maroše in Margerite Gujtmán; h krstnemu kamnu sta ga ponesla botra Guy Jubert in Matilda Požar.

Litropova gospa je še vedno v bolnici v Orléansu in ji vsi želimo, da bi se kmalu zdrava vrnila domov.

Versailles. — V družino Ignacija Smrtnik in Anice, roj. Žalik, je prinesel veselje sinko, ki je pri krstu dobil ime Janez in kateremu sta botrovala Ludvik in Anica Smrtnik.

Ali ste že naročili Mohorjeve knjige za leto 1967?

Lurd. — Že zadnjič smo poročali, da je bilo letos več slovenskih romanj v Lurdu: iz Francije dvoje, iz domovine preko deset skupin po 50 oseb in dve veliki skupini po 200 oseb.

Med 16. in 20. septembrom je bilo zopet v Lurdu okrog 250 romarjev, ki so prišli iz Ljubljane pod vodstvom patra Hilarija in iz Maribora pod vodstvom dekana Močilnika. V petek, 16. septembra, so Slovenci imeli v rokah organizacijo procesije sv. Rešnjega Telesa (procesijo je ob asistenci slovenskih duhovnikov vodil g. Čretnik) kakor tudi večerne procesije z lučkami. V nedeljo, 18. septembra, pa so imeli koncelebrirano mašo pri votlini. Povsod, tako pri mašah, kakor pri križevem potu, pred votlino in pri procesijah je slovensko petje vzbujalo pozornost in občudovanje, enako tudi slovenske narodne noše. Sploh so se Slovenci počutili kot doma, saj so bili pri svoji nebeški Materi in se je ves čas njihovega romanja tudi preko zvočnikov slišala domača beseda.

Ljubljanska skupina, okrog 200 oseb, je po Lurdu obiskala še Pariz ter Versaj in pred odhodom iz Pariza so poromali še v kapelo Čudodelne svetinje, kjer je ob lepem domačem petju osem slovenskih duhovnikov darovalo koncelebrirano mašo.

Tehnično vodstvo romanj iz Slovenije je imel za tiste skupine, ki so prišle z avtobusi, »Kompas«, za tiste pa, ki so prišli z vlakom, Turistični transportni biro jugoslovanskih železnic.

Ob Luksemburgu

Aumetz: 10. septembra sta se tu v župnijski cerkvi poročila Gabrijel Jamnik, doma iz Laškega, in Elizabeta Tolmajner, rojena v Aumetzu. Za priči sta bila Tone Drobne in Ivan Tolmajner. Mlademu paru želimo na novi življenjski poti obilo sreče.

Vsi so bili dobre volje ob krstu Stanislava Tomšiča v Parizu.

Florange: Sporočamo, da jih je v Krapeževi družini zdaj 5. Albert je ime najmlajšemu. Rojen je bil v avgustu, sprejet v veliko družino sv. Cerkve pa 11. septembra. Botrovala sta Leopold Curk in Milena Krapež. — Čestitamo.

Tucquegnieux. — G. Močilnikar, zet gospe Rožetove, se je odpravil z vso družino v Ameriko. Namesto njega bo zdaj prodajal bencin v Jarny njegov svak Rožetov Rudi. Obema želimo dosti uspeha v novih podjetjih.

Zdaj, ko smo se srečno vrnilo s počitnic, bomo zopet imeli redno slovensko službo božjo in sicer **enkrat na mesec, to je vsako drugo nedeljo v mesecu.**

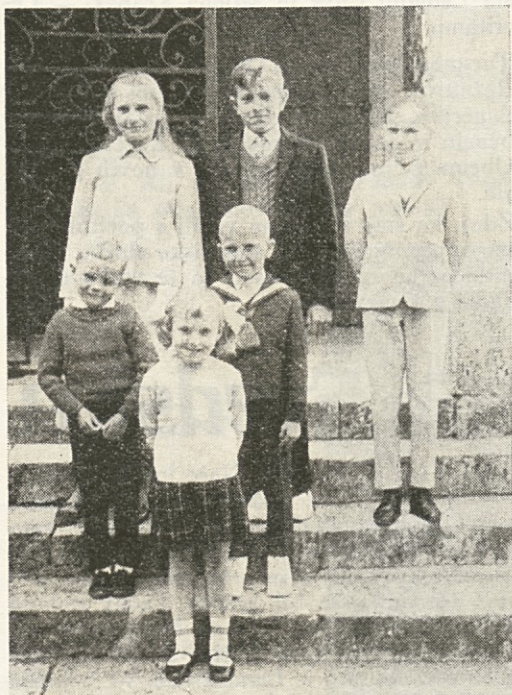

Krsti. — V 7. številki »Naše luči« je tiskarski skrat poročilo o dveh krstih iz Landskrone tako zamešal, da ni za nikamor; zato ti dve poročili tukaj ponovimo in prizadete prosimo oprostjenja za nehoteno napako. Torej: 21. maja je bil krščen Tadej Roland Budin. Oče Marijan in mati Margareta, roj. Tekavc sta doma iz Celja. Botra sta bila g. in ga. Conradi iz Landskrone. — 5. julija je bil krščen David Butolen. Oče Anton je doma iz Gradišča, mati Karolina, roj. Sevšek pa iz Brezna. Botroval je g. Oto Koražija iz Billesholma. — Novokrščencema še en-

krat želimo mnogo božje milosti in sreče v življenju, staršem in botrom pa iskreno čestitamo.

Malmö. — Pogreb otroka: V bolnici v Malmö je dne 7. julija odšla med angelce triletna Sonja Inga Habjanič. Smrt je prišla nenadoma, ko se je bolezen na videz že boljšala, kar je starše, razumljivo, tem bolj prizadelo. Vsi, ki družino poznajo, so zato tem bolj s starši sočustvovali, kar so tudi izrazili z obilno udeležbo na pogrebu, ki je bil v Malmö. — Naj mala Sonja v nebesih izprosi staršem tolažbo in obilne milosti!

Drugače o krstih in porokah tokrat nimamo nobenih poročil. Verjetno so kje bili, toda če domače župnije to vršijo, navadno o tem ne zvemo ali pa zelo pozno. Zato se nam zdi prav, da vas tokrat na to opozorimo. Morda je namreč bil že kdo izmed vas kdaj nejevoljen, češ v »Naši luči« pišejo o krstih in porokah, pri nas pa smo tudi imeli krst, ali pa, midva sva se pa tudi pred kratkim poročila, pa ni bilo objavljeno. Zadeva je taka: Če slovenski duhovnik krsti ali pa pristavljuje poroki, potem to lahko sporoči »Naši luči«, če imenovani to želijo. Če pa je obred opravil kak drugi duhovnik, zelo pogosto slovenski duhovnik za to ne zve ali pa zve zelo pozno in torej tudi ne more sporočiti uredništvu lista. Ako v takem primeru

Nada in Franc Prah ter Bojan Gutmajer — Filip Prah, Bernardka Jerebic in Marko Gutmajer, pošiljajo pozdrave iz Loireta.

Novoporočenca Franc Čokelj in Eva Šubarič v Parizu.

želite, da bo v listu objavljeno, sporočite podatke ali uredništvu ali pa slovenskemu duhovniku na Švedskem (oba naslova imate v »Naši luči«).

O prihajanju novih smo že večkrat pisali, toda kljub temu se nam zdi potrebno, da spet omenjamo in prosimo, da tistim novodošlim sorojakom, ki jih poznate, poveste, kje je katoliška cerkev in kdaj je sv. maša v nedeljo. Dajte jim tudi duhovnikov naslov in telefonsko številko! Saj zato je naslov in telefon v »Naši luči« objavljen za naše, ki so na Švedskem, predvsem.

Novi naslov. — Že v prejšnji številki je bil objavljen novi naslov slovenskega duhovnika: Jože Flis, Djurgårdsvägen 32, Eskilstuna, telefon 016/41 666. V Malmö bo še vedno prihajal redno vsak mesec in sicer za četrto nedeljo v mesecu in bo tam od petka popoldne do ponedeljka zjutraj na Erik Dahlbergsgatan 28, Malmö C (torej na župniji), telefon 040/79795 ali pa 21722. Sv. maša bo v nedeljo ob 11. dopoldne v Landskroni in ob 18. popoldne v Malmö, kot do sedaj.

Nizozemska

Meseca september in oktober sta med Slovenci na Nizozemskem čas vinskih trgatav. Društvo sv. Barbare iz Heerlerheide je imelo svojo vinsko trgatavo v Puth-Schinnen, kjer so nam krajevne oblasti zelo naklonjene. Lepo je uspelo.

Vinsko trgatavo v Lindenheuvelu je nekoliko motil dež. Vendar je bilo kar prijetno. Pri-

šotni so bili tudi: g. župan J. P. D. van Banning, ki je večer otvoril in plesal z gđ. Muhovo v narodni noši, zastopniki župnije, policije in rudnika. To je vsekakor znak, kako visoko cenjeni so naši ljudje v tem kraju.

Mešani zbor »Zvon« je na prvo nedeljo v oktobru pel pri holandski službi božji v Heerlenu. Zapeli so Tomčevo latinsko mašo in dve slovenski cerkveni pesmi. Želi so to plo zahvalo in priznanje. Čestitamo!

Vljudno vabimo na vseslovensko prireditev, ki bo v nedeljo, 20. novembra 1966, v Heerlenu na Sittarderweg v dvorani poleg frančiškanske cerkve. Na programu bodo narodne pesmi, ki jih bo podal mešani zbor »Zvon«. Nastopila bo Slovenska folklorna plesna skupina, ki nam vedno pripravi nekaj novega. Glede glasbe pa nam prireditelji pripravljajo prijetno presenečenje. Pridite, pa boste videli in slišali. Na uslugo bo prvovrstna vinska kapljica, kranjske klobase, pečen prašiček in prekajena rebrca. No, ta dan bo pa res nemogoče ostati doma. Pridite! Povabite znance in prijatelje! Na veselo svidenje in Bog vas živi! — Zveza slov. kat. društev v Holandiji.

Nemčija

Bavarska

München. — Notranjščino cerkve, v kateri se münchenki Slovenci vsako nedeljo ob petih popoldne zbiramo k maši, sedaj prenavljajo. Tudi Slovenci smo prispevali k oplešanju božjega hrama: neka slovenska gospa je darovala celo vrsto rož v lončkih za okras oltarjev. Vsako nedeljo po maši lahko tam tudi kupiš na način samopostrežbe »Našo luč«, »Družino«, »Ognjišče«, molitvenike in brošure z verskimi, moralnimi in vzgojnimi vprašanji.

Na Sv. Višarjah sta se 24. septembra poročila rojaka iz Kanalske doline: Hanzi Kravina, doma iz Žabnic, ki ima v Münchenu trgovsko podjetje z južnim sadjem, ter Vera Mazzoli, katere mati je Ehrlichova iz Žabnic. Na življenjski poti jima želimo obilo sreče.

München je doživljal od 17. sept. opoldne pa do 2. oktobra zvečer svoj 132. »Oktoberfest«. V nedeljo, 18. septembra, se je razvil po Münchnu sprevod najrazličnejših narodnih noš, godb, zastav, voz in podobnega proti Theresien-Wiese, kjer se je vključil v praznovanje. Gledavci so ploskali posebno nekaterim skupinam in prizorom v sprevodu: kaplanu v talarju, roketu in štoli na konju in ministrantom v strežniških oblekah na konjih, dalje skupini benediktincev s psi ber-

nardinci, vozu s kmečko ohcetjo, pastirjem z biči, s katerimi so pokali, da je bilo veselje, prelepim živobarvnim srednjeveškim uniformam nekaterih skupin, münchenškemu županu, ki se je vozil v sprevodu. Zaman pa smo pričakovali napovedano bohinsko ohcet, ki bi naj po izjavah Bavarcev bila ena največjih atrakcij.

Ostala Bavarska. — V Rainu/Lech so krstili Suzano Rajzman, hčerko Alojzija in Vide Rajzman, rojeno 25. junija letos. Presrečnim staršem, ki so deklico sprejeli z največjim veseljem, iskrene čestitke! — V Lindau je umrl 19. julija Franc Rinc. Pokopali so ga 23. julija. Bil je srčno dober človek. V boleznih je mnogo trpel. Naj mu Bog poplača vse, kar je dobrega storil.

Predavanje o Argentini je bilo 16. oktobra v mali dvorani pri Asamkirche. Prostor se je napolnil do zadnjega kotička. No, pa je tudi bilo vredno. Saj so nam prelepi barvni posnetki s poti v Argentino in iz življenja v njej, ter na magnetofonski trak posneto predavanje res živo prikazali nove zemlje in nove ljudi. Občudovali smo žilavost Slovencev v Argentini, kjer so zgradili devet prosvetnih domov. V njih nedeljo za nedeljo igrajo slovenske igre, prirejajo koncerte slovenskih pesmi, za otroke imajo slovenske šolske tečaje, mladinske organizacije zbirajo vanje slovensko mladino na sestanke in zborovanja. Vse to zmore 7.000 Slovencev, ki se je tako po koncu zadnje vojne naselilo v Argentini. Občudovali smo tudi njihovo gospodarsko podjetnost: zgradili so lepo cerkev v Lanusu, velika večina si je po-

Krst Suzane Rajzman, 30. junija letos, v kapelici bolnice v Rainu v Nemčiji.

Za slovo g. Cirila Turka iz Porurja je fotograf pred kapelo v Essenu ujel še to sliko.

stavila lastni dom, zgradili so dva zavoda za študirajočo mladino. Imajo časopise, revije, izdajajo knjige, skratka — prava Slovenija v malem. Za predavanje se imamo zahvaliti župniku v Vogrčah na Koroškem, g. Vinku Zaletelu, ki nam je posodil posnetke in zvočni trak. Želeli bi si le večje dvorane, da bi vsi mogli vanjo.

Württemberg

Krsti: V župni cerkvi St. Maria v Stuttgartu smo imeli v preteklem mesecu dva: Robert, sin Žarka Čavar in Ivanke, roj. Flajnik, doma iz Novega mesta, stanujočih v Stuttgartu, Bebelstr. 30, je bil krščen v nedeljo, 18. septembra; v soboto, 1. oktobra, pa mala Zinka, hčerka Antona Zupanič in Marije, roj. Magdič, doma iz Jarenine pri Mariboru. Tudi ta dva sta se spoznala na našem skupnem romanju v Lurd l. 1963; nevesta, ki je tedaj stanovala v Franciji, se je pozneje preselila v Stuttgart, na 1. maja 1965 sta se pa v Jugoslaviji poročila. — Tudi zakonca Kolomana Gomboc in Veroniko, roj. Javernik, stanujoča v Oberstenfeldu, je razveselil sinek, ki je bil tam krščen v nedeljo, 2. oktobra z imenom Tomaž. — Vsem želimo vse najboljše.

Poroke: Naknadno javljamo poroko, ki sta jo obhajala Ladislav Šoš in Irena Laj, oba iz Lendave, v Rexingenu pri Horbu v sobo-

to, 23. julija, in poroko Jožefa Lazar s Sedla pri Kobaridu in Marije Hafner iz Bačke, stanujočih v Stuttgartu. Poročila sta se v cerkvi sv. Jožefa delavca v Gorici v nedeljo, 25. avgusta. Poročil ju je slovenski duhovnik iz Stuttgarta, ki je bil takrat tam na oddihu. Po vrnitvi na njegovo delovno mesto pa sta ga že zopet čakali dve poroki, ki sta bili sklenjeni v župniji St. Maria: Željko Poček s Teharjev pri Mariboru je 17. septembra pripeljal pred oltar nevesto Dragico Vrekalic iz Gradine pri Zagrebu, Jože Kovač iz St. Ruperta na Dolenjskem pa Leopoldo Grom iz Štange pri Ljubljani, v nedeljo, 25. septembra 1966; poslednja dva stanujeta v Schwaikheimu pri Waiblingenu. Vsem novim parom: naša najboljša voščila!

Kraji, kjer bo po enkrat na mesec **slovenska maša**, se bodo pomnožili, ker je prišel k nam g. Ciril Turk, ki je do letos deloval v Oberhausen v Porurju. Predvsem bo v Stuttgartu, kjer je naše število zadnje čase neverjetno naraslo, dvakrat na mesec, in sicer na prvo in na tretjo nedeljo; na prvo bo pa tudi, kakor dosedaj, dopoldan v Oberstenfeldu, zvečer pa v Pfullingenu. Na drugo nedeljo v Nagoldu (torej ne več na tretjo!) in v Unterkochenu, ampak tu vsaj pozimi ob pol petih, da se pravočasno umaknemo nemškemu vernikom, ki imajo ob šestih svojo pobožnost. Na četrto nedeljo bo ob petih popoldne v Schwenningenu in v Ravensburgu.

Glede Konstanca bodo rojaki še obveščeni. Kadar nam bo mesec nudil še peto nedeljo, bo določeno sproti, glede nedelje dopoldne bo tudi treba še poizvedovati, kako bi se dala najbolj koristno porabiti.

Začeli smo tudi s službo božjo v Schwenningu, in sicer 25. septembra, kjer je bilo za prvič število kar razveseljivo in upamo, da bo še naraslo, čim bo stvar postala bolj znana. Izredno dobra udeležba je bila pri naši drugi službi božji v Ravensburgu dne 2. oktobra. Rojaki, le tako naprej!

Slovenska pesem v Ravensburgu in v Pfullingu. — Württemberska dežela se rada ponaša s svojimi vinskimi goricami, saj je v okolici Stuttgarta res posejana z vinogradi in zidanicami. Ko se v grozdih mehča sladka kapljica, se tudi naši rojaki v teh krajih zganejo. Letos je celo do Ravensburga seglo veselo razpoloženje med naše ljudi, ki so tam na delu. Na prvo nedeljo v oktobru nas je prišlo kar okrog 150 k slovenski službi božji v tamkajšnji Städtisches Krankenhaus. Že tu se je videlo, da je veliko dobrih pevcev med nami. V bližnjem Kolpinghausu, kjer smo se sešli po sv. maši, pa je potem donela pesem za pesmijo pozno v noč.

Na drugo nedeljo v oktobru smo imeli sre-

Kapela v taborišču Zirndorf pri Nürnbergu. Tu je vsak mesec enkrat maša v slovenskem jeziku.

čanje rojakov v Pfullingu. Cerkvena slavnost je bila nadvse lepa. Imeli smo svojega organista. Nekaj dobrih pevcev se je zbralo na koro, da so še druge v cerkveni ladji lažje potegnili za seboj. Ker nas je bilo lepo število v cerkvi, se je marsikateremu zazdelo, da je v domači cerkvi kje na Dolenjskem ali Stajerskem. Pri družabnem srečanju v dvoranci bližnje gostilne se je vrstila slovenska pesem za pesmijo, kot še nikoli v teh krajih. Tudi godba »Dolenjskih fantov« je z veselimi poskočnicami segla vmes, da smo se vsi prav dobro počutili.

Posarje - Baden - Hessen

Posarje: Slov. izseljenski duhovnik Franček Prijatelj je v nedeljo, 25. septembra, krstil v župni cerkvi v Hüttelsdorfu Barbaro Zamljen, hčerko Aleša in Ljudmile, roj. Murgel. Botrovala sta Vinko in Ana Kojek iz Niederwürzbacha.

V župnijski cerkvi v Blieskastel sta 1. oktobra sklenila sv. zakon gdč. Stefanija Sirk, doma iz Rjavcev pri Ptuju, in g. Stevan Arbutina iz Paklenice na Hrvaškem. Zelimo jima srečo in blagoslov!

Baden: Družino Vončina iz Rotenfelsa pri Gaggenau je 2. septembra razveselil sinček Vito.

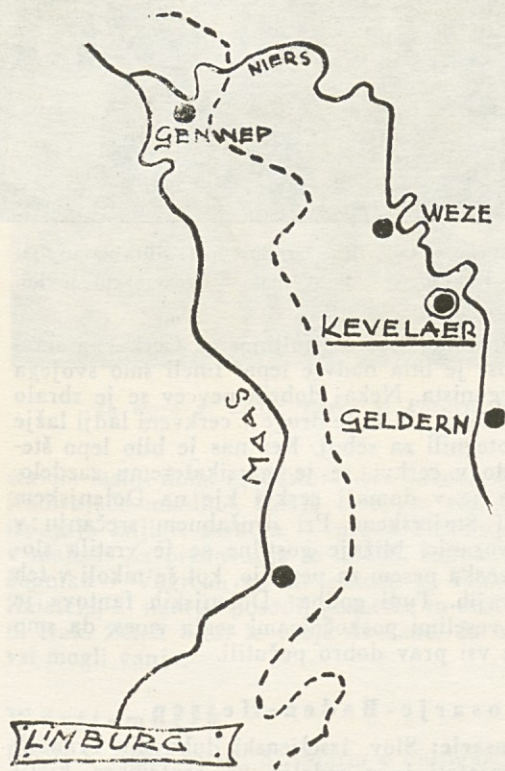
Porurje

Nova življenja med nami: Pri sv. krstu so postali otroci božji novorojenčki iz naslednjih družin: Alojzu in Milki Sinkovič iz Esena (Balkan-Grill) se je rodila prvorojenka Ljudmila, Stanislavu in Mariji Hribar iz

Mi smo pa Končanovi iz Wuppertala. Pri slovenski sv. maši v Solingenu nas nikoli ne manjka, ampak pridige pa čisto nič ne razumemo!

Essena se je rodil drugi sin Anton. Franca in Cecilijo Klun iz Dortmunduda je razveselila prvorojenka Cecilija. Danijelu in Ani Leban iz Essena se je rodil sin Norbert, prvorojenec. Alojzu in Frančiški Dvojmoč se je rodil sin Ludvik in smo ga krstili v Solingenu (prvorojenec). Edvardu in Jožici Požgaj se je pa rodil drugi sin Martin. Tudi tega smo krstili v Solingenu, kjer starši tudi stanujejo. — Čestitamo! Kar tako naprej, mlada Slovenija na Westfalskem!

Romanje v Kevelaer je tudi letos pritegnilo lepo število rojakov. Narodne noše so naredile še poseben vtis na tuje opazovavce, ki so kar venomer vpraševali, od kod smo prišli. Po pozdravni pesmi smo si šli »dušo privezati«, potem pa je bila prilika za spoved, katere sadovi so prišli do izraza pri obhajilu med popoldansko sv. mašo. Proti večeru smo se še enkrat zbrali v Marijini kapelici in se s pesmijo »Marija, pomagaj nam sleherni čas...« od Marije poslovili.

Poročili so se: V Oberhausenu Friedrich W. Reimer iz Lübtheena v vzhodni Nemčiji in Ivana Šifrar iz Koprivnika pri Škofji Loki; Viktor Ozvald, doma iz Jurjevice, in Frančiška Kromar iz Dolenje vasi; Josip Pogleidič iz Novoseljnov in Terezija Bogolin iz Bušeče vasi. — Vsem čestitamo.

rojaki po svetu

V »**Odmevih**«, ki so glasilo društva slovenskih visokošolcev v Ameriki, smo brali, katera angleška beseda pravilneje označi Slovenca: »Slovene« ali »Slovenian«. Izgleda, da se člankar (prof. Rado Lenček) zaveza bolj za »Slovene«. Tako označuje Slovence in slovenski narod tudi poslednja izdaja velike britanske enciklopedije, ki je izšla v Chicago-London 1965. Tam je prof. H. G. Lunt s Harvarda utrdil rabo izrazov »Slovene language« ali »Slovene« in »Slovene nation« ali »Slovenes«.

V **Avstraliji je dokončal** svojo zemeljsko pot Leopold Grah. Čir v želodcu mu je počil in kri se mu je vtila v usta. Tudi v bolnici ga niso mogli več rešiti. — Avstralski »čarodej« rokohitrc Angel Parma se je vrnil na Primorsko.

V **Slovenski vasi v Lanusu** pri Buenos Airesu v Argentini so priredili knjižno razstavo slovenskih knjig. V svoji društveni dvorani so pokazali vse, kar je slovenskega izšlo v Argentini in vrsto knjig, ki jih ima še v prodaji celovška Mohorjeva družba. Obisk je bil rekorden, pišejo. Prodali so tudi precej knjig, posebno mladinskih.

Pred 75 leti je oficir Anton Murnik z Ivanom Grilcem prišel v Severno Ameriko in zasnoval (l. 1891) prvi slovenski časnik »Amerikanski Slovenec«. Pozneje je list prevzel misijonar Josip Buh. Izhaja še danes in sicer kot tedensko glasilo slovenske podporne organizacije K.S.K.J.

Kombinirano letalo je izumil slovenski konstruktor letal inž. Adrijan Kisovec v Združenih državah. Severnoameriška strokovna revija za letalstvo poroča o poizkušnjah tega novega letalskega modela »Rotafix«. Uvesti ga namerava znana letalska družba Boeing. Genialni konstruktor je sin Slovenca, ki je živel dolgo let v Beogradu, dr. Kisovca, in ki sedaj živi v Argentini. Izumitelj je kombiniral letalo z vrtečimi se lopaticami, ki poganjajo helikopter, izum slovitega Rusa Sikorskega. Novo letalo se bo lahko dvignilo navpično in to do 9 km v višino. Nova konstrukcija letal pomeni revolucijo v gradnji letal in v potniškem prometu. Družba Boeing namerava izdelovati nova letala serijsko, za izum pa se zanimala tudi ameriško vojno letalstvo. Inž. Ki-

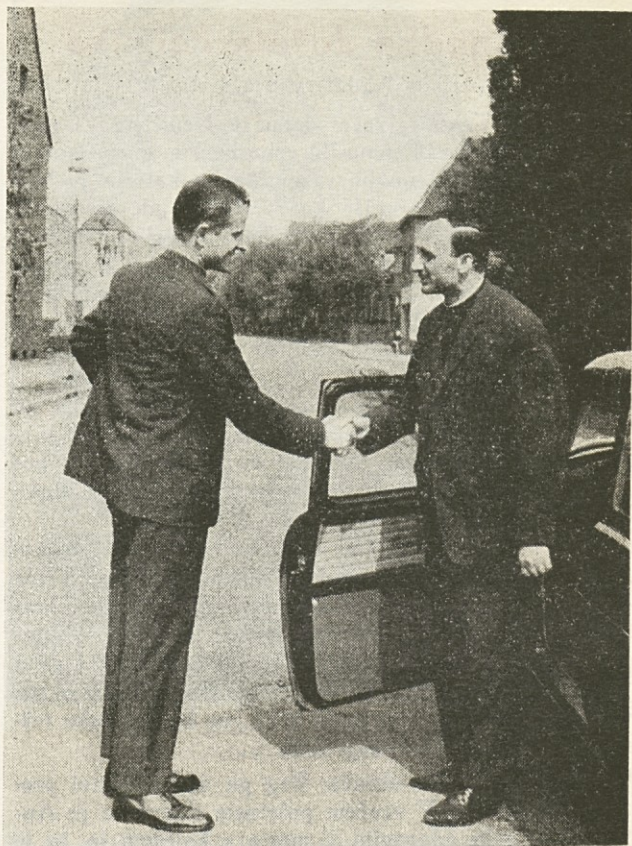
sovec je že pred 10 leti osvojil v Londonu s svojim jadralnim letalom svetovno prvenstvo na letalskih tekmah.

Slovensko prebivavstvo mesta Cleveland v ameriških Združenih državah je z vso slovesnostjo sprejelo slovenskega nadškofa dr. Jožeta Pogačnika. Župnija sv. Vida, kjer je imel nadškof službo božjo, je kaj takega doživela samo dvakrat: ko jo je obiskal škof dr. Jeglič in pa ko je prišel tja škof dr. Rožman. V cerkvi se je zbralo toliko ljudi, kot jih je videti le še pri polnočnici o božiču. Na čelu spreveda, v katerem je nadškof šel iz župnišča v cerkev, so nosili ameriško in slovensko zastavo. V sprevodu je bilo preko sto narodnih noš. Pred cerkvijo sta bila dva mlaja z napisom »Dobrodošel! Bod' pozdravljen!« Pritrkavanje v zvoniku je dvigalo razpoloženje in dajalo slovesnosti večji poudarek. Popoldansko prireditev je začela ameriška in slovenska narodna himna. Med raznimi točkami je bil tudi nagovor kaplana Martelanca, ki je poudaril, kako Cerkev skuša ohraniti slovenskemu človeku na tujem najdražje svetinje: vero in materinski jezik.

Še trije naši so odšli v Avstraliji v večnost: Kot pešec je bil ubit na cesti Alojz Kuhar, iz Krivčevega pri Kamniku doma, od leta 1963 v Avstraliji. V bolnišnici je zatisknil svoje oči Jože Šajn iz Juršča pri Knežaku na Krasu. Umrl je tudi 28-letni Ljubljčan Jože Torkar.

O »gluhi maši« smo brali v avstralskih »Mislih«. Nenavaden naziv, kajne! Mišljena je pa maša za tiste, ki ne znajo govoriti in ne morejo slišati. Seveda ne mislite, da imajo Slovenci v Avstraliji tako mašo, saj pri mašah lepo pojejo in duhovniku odgovarjajo ter ga poslušajo. Pač pa so imeli v avstralskem mestu Melbourne mašo za gluho-neme, ki so prav lepo sodelovali z duhovnikom. Med mašo je bilo popolnoma tiho, a je bilo tem več videti. Duhovnik je govoril vse z znamenji, s prsti na rokah. Ljudje so pa prav tako z rokami odgovarjali. Kako je to izgledalo! Ko je duhovnik rekel »Gospod z vami!« je na stotine rok šlo kvišku in s prsti odgovarjalo »In s tvojim duhom!«

Obisk nadškofa dr. Pogačnika ob zlateg jubileju škofa Noa v Marquettu, kjer je bil prvi škof naš misijonar Baraga, je bil v javnosti zelo opazen. Poleg cerkvenih listov v michiganskih škofijah so tudi dnevnik in v Marquettu in Milwaukeeju prinesli nadško-

Kar tako preprosto se je poslovil g. Ciril Turk od Porurja po sedmih letih trdega dela in se napotil proti Stuttgartu, kjer mu je namenjen nov delokrog med tamošnjimi slovenskimi rojaki.

fovo sliko in kratke življenjepise s komentarji o škofu Baragovega rojstnega kraja. Pri jubilejni maši je detroitski metropolit v svoji pridigi omenjal Barago. Pri banketu je nadškof Pogačnik nagovoril jubilanta in navzoče ameriške nadškofe in škofe ter jih spominjal na Baragovo misijonsko delo in na prizadevanje, da bi Barago lahko častili na oltarjih.

V Argentini je izšla nova knjiga in sicer »Povest duše«. To povest je napisala sv. Mala Terezika Deteta Jezusa sama. Popisala je svojo zgodbo, kako jo je Bog vodil do karmeličanskega samostana in v njem. Knjiga je prevod iz francoščine.

Izšla je tudi letos

Družinska pratika

in sicer za navadno leto 1967. Sezite po njej, naročite jo pri Družbi sv. Mohorja v Celovcu!

Zgodba Jožeta Pečnika

(Nadaljevanje s str. 12)

Tako je začel delati v Nemčiji. Na rudniku v Essenu-Bergeborbecku se je kmalu privadil novim razmeram, v katerih je bilo vse modernejše kot v Trbovljah, in zaslužek tudi ni bil slab. Tudi Angela se je privadila novim krajem. Vpisala se je v gospodinjski tečaj in si kupila z doma prihranjenim denarjem tudi šivalni stroj. Včasih sta jo mahnila tudi na ples, saj sta bila še mlada.

Na prvo obletnico poroke je privekala na svet hčerka Matilda. Zdaj Angeli res ni bilo več dolgčas. Komaj je začela Matilda hoditi, se ji je pridružil v družini še sinko Mihec.

Ko sta si tako ustanovila družino, sta začela misliti na obisk domačih krajev. Vzela sta si mesec dni dopusta in obiskala lepe kraje na Štajerskem. Še nekaj let bosta v Nemčiji, — sta menila, — potem pa si kupita kaj v domačih krajih, da bodo otroci rastle doma in ker bodo večji, ne bo več tako težko za vsakdanji kruh...

Človek obrača, Bog pa obrne, pravi pregovor. V vročem poletnem dnevu se je Angela odpravila v mesto s kolesom in jo je ujela ploha. Vsa mokra je prišla domov in se prehladila. Ponoči jo je začelo tresti, da je bilo treba poklicati zdravnika. Ta je ugotovil pljučnico. Jože ji je naročal, naj zagotovo ostane v postelji, dokler se ne vrne z dela. Ko se je vrnil, ni bilo nič boljše. Tudi naslednjo noč ni Angela nič spala. Tudi jesti ni mogla in le žejalo jo je. Tretji dan niti piti ni več mogla. V sili so poklicali duhovnika, da jo je sprevidel. Našel jo je še komaj pri življenju in naslednje jutro je njeno življenje ugasnilo.

Novica o njeni smrti je pretresla vse rojake v bližnji okolici. Poznali so Jožetovo ženo kot prijazno, pridno in pošteno ženko. Smilili so se jim osiroteli otročiči. Veliko se jih je udeležilo pogreba in pri odprtem grobu ji je govoril v slovo rojak Tone Kramar, da je šlo vsem do solza.

Nenadna ženina smrt je Jožeta silno zadelo. Po treh dneh je začel spet hoditi na delo. Toda ni se mogel znajti. Starejši otrok je bil še premajhen, da bi se mogel zanesti nanj. Obiski na pokopališču ga niso potolažili. Polagoma je zares resno hirati. Vzel si je bolniški dopust. Zdravnik mu je svetoval,

naj se vrne v domači kraj, da se tam pozdravi. Tako je tudi storil. Prodal je svoje pohištvo in se z otrokoma in prislužnim denarjem vrnil domov k svojim staršem.

Sprememba zraka in razmer sta Jožetu dobro dela. Otroka so sprejeli v sosednji premožni družini, on je pa pomagal pri delu in tam. Kmalu je pa uvidel, da mu nemške marke hitro kopnijo. Pogledati bo treba za drugačnim delom, je sprevidel. Zato se je odpravil spet v Trbovlje in spet postal trboveljski »knap«.

V Trbovljah so mu dnevi hitro potekali in počasi se je Jože uživel v nove razmere. Lepih dni v krogu svoje lastne družine seveda ni mogel pozabiti.

Ni čuda, da mu je prišlo na misel, da bi si družinsko srečo na novo izgradil. V Trbovljah je srečal starejše dekle, Hrenovo Zalko, ki je bila kuharica pri inženirju, doma iz Jurkloštra. Spominjal se je še iz prejšnjih časov, ko je bil v Trbovljah. Takrat je hodila z nekim Francjem, ki je pa pozneje odšel v Ameriko in pozabil nanjo, čeprav je imel z njo otroka. Zalka je mnogo premišljevala, ali bi Jožeta vzela ali ne. Poznala ga je kot dobrega človeka in dobrega delavca; toda dva otroka ima. A kaj more on zato, če je vdovec? Tudi ona mora skrbeti za hčerko. In je prišla priložnost za to, da sta se vse porazgovorila in se navsezadnje odločila za poroko.

Stopila sta pred oltar kar bolj na tihem in dobila tudi primerno stanovanje v Trbovljah ter začela družinsko življenje. Zalkino hčerko sta vzela k sebi, Jožetova otroka pa sta ostala pri družini, kjer so ju vzeli v rejo. Čez devet mesecev je prišel na svet Francek in čez leto dni še Ferdinandek. Tako je bil v družini spet živ žav in otroško veselje, ki je povezovalo Zalko in Jožeta in po svoje doprineslo k njuni sreči.

*

Vojna mobilizacija je nenadoma prekinila njuno mirno življenje. Jože je moral na fronto, odkoder si je pa pozneje pomagal domov in začel spet delati v rudniku. Še dobro, da si je mogel tako pomagati, ker je vedel, da ga lažje zaloti smrt na fronti kot globoko pod zemljo v rudniku. Konec vojne je prinesel draginjo, stavkanje in tudi odpuščanje delavcev. Tudi njega je zadelo in nič drugega mu ni kazalo, kot da se odpravi s trebuchom za kruhom po svetu, tokrat v Francijo. K o n e c

Ministranta

O nekem srednjeveškem kralju pripoveduje zgodovina, kako je nekoč prisostvoval sv. maši v neki samostanski cerkvi. Z začudenjem je zapazil, kako ministranti pobožno ministrirajo. Hotel pa je vedeti, če je ta pobožnost pristna. Zato je enega svojih spremljevalcev poslal na podstrežje, naj meče mednje zlatnike. Z zvonkim glasom so padali na tla.

Kaj bi vi napravili? Hitro bi se ozrli!

Toda ta dva ministranta se nista. Zakaj? Ker sta bila pobožna? Ne! Pobožna nista bila v tem trenutku prav nič, zakaj kdor je pobožen, misli na Boga. A ko sta slišala padati zlatnike, nista mislila na Boga. Toda eno sta imela pred očmi: zelo sta spoštovala Boga. Nista se upala ozreti, ker sta se bala, da bi to bila nespoštljivost pred Bogom. To je cesarja tako vzradostilo, da jima je poklonil vse tiste zlatnike.

Preljubo veselje

Pri Slaparjevih poslušajo plošče. Najrajši imajo slovenske pesmi. Ravnokar je na vrsti »Preljubo veselje«. Bog ve, kolikokrat so jo že vrteli, zato ni čudno, če petje na plošči vsi otroci — od Metke do Mihca — prav krepko spremljajo.

»To je pa res lepa pesmica,« je navdušena Marinka, ko se plošča ustavi.

»Jaz pa vem, kdo jo je zložil,« se pobaha Tinček, »škof Anton Martin Slomšek!«

»Kdo pa je to?« bi rad vedel Jožko.

Pa mu Metka in Tinček pravita vse, kar vesta o škofu Slomšku. No, in kar je res: vesta že kar veliko. Kako tudi ne, saj sta o njem toliko lepega slišala v slovenski šoli: kako je ustanavljal nedeljske šole, pisal knjige in zlagal pesmi; kako je v prijetnih pesmicah in zgodbicah učil otroke prav živeti.

To kramljanje otrok poslušata tudi ata in mama. Pa poseže ata v pogovor: »Ne samo otroke, tudi starše je škof Slomšek učil.«

Tega otroci seveda še ne vedo, zato ga začudeno pogledajo.

»Res, res,« pravi ata. »Ali se ne spomniš, Tinček, kaj si zadnjič bral o največji doti,

OTROCI VSEH NARODNOSTI
ČASTE JEZUSA, POD PODOBO
KRUHA SKRITEGA

ki jo starši morejo in morajo zapustiti svojim otrokom?»

»Seveda se spomnim! A ne razumem, zakaj je Slomšek to zapisal. Kako pa naj bi v Sloveniji govorili, če ne slovensko?«

In ata razlaga otrokom, kako so v tistih časih zapostavljali slovenski jezik. Samo preprosto ljudstvo ga je govorilo. V šolah, uradih in po mestih so govorili samo nemško. Zato ni čudno, če je škof Slomšek govoril tako lepo o materinem jeziku in rotil starše, naj ga kot najdražjo doto izročijo svojim otrokom.

»Glejte, otroci,« zaključí ata, »midva z mamo vam ne bova mogla dati bogastva. A za eno se oba trudiva; da bi vam izročila najdražjo doto: trdno krščansko vero in ljubezen do slovenskega jezika. Upam, da jo boste znali ceniti.«

»Seveda bomo, ata!« zatrdijo večji otroci.

Za malega Mihca je seveda ta pogovor preučen, zato se v kotu igra s svojim medvedkom. Nato pa zleze atu na kolena in začne peti: »Preljubo veselje, oj, kje si doma...« Tudi drugi poprimejo in v srečnem Slaparjevem domu se razlega vesela pesem.

Z. J-ova

Radiopostaje v slovenščini

CELOVEC: v nedeljo ob 6.15 (412,1 m), ponedeljek ob 14.15 in 18.00 (412,1 m), od torka do petka: ob 14.15 (412,1 m), sobota: ob 9.00 ter vsako drugo soboto še ob 18.25
 TRST: vsak dan celodnevni spored postaje A (na valu 306,1 m).
 LJUBLJANA: vsak dan celodnevni spored od 5.00 do 24.00 (na valu 327,1 m prvi program, na valu 220 drugi program).
 MARIBOR (na valu 212,4).
 KOPER (na valu 257).
 LONDON — BBC: vsak dan od 19. — 19.30 (na kratkih valovih 19,25 in 47 m), ob nedeljah pa še od 16.30 do 17.00 ure.

Rojaki pišejo

»Pišem Vam par vrstic, da sem bil na dopustu v Nici pri patru Jakobu in da sem se udeležil romanja gluhonemih v Lurd, Mednarodna katoliška zveza, ki šteje 2800 gluhonemih, je privedila to romanje. Z velikim veseljem sem hodil k procesiji, k lurški vodi, po križevem potu. Tudi na bližnje hribe in Pireneje sem se podal. Hvala Bogu za vse milosti, ki sem jih bil deležen! Zdi se mi, da od tedaj bolje vidim, čeprav sem gluhonem. Rad imam Lurd. S citanjem »Naše luči« sem zelo zadovoljen.« — A. Fertič, Pariz.

»Že par let sva se pripravljala z ženo, da prideva na obisk h hčeri in zetu v Porurje, a je prišel šele sedaj ta čas. Čas nam je pač skromno odmerjen, ko imamo doma dosti dela; poseb-

no letos, ko vedno dežuje. Posebno mi je bilo med rojaki v okolici Sterkrade všeč to, da je slovenska služba božja polna samih mladih ljudi v najlepših letih. Zdelo se mi je, da sem bil kot doma, čeprav sem bil skoraj ob Severnem morju, 1400 kilometrov daleč. Koliko se mora slovenski duhovnik na tujem žrtvovati, da ohranja domačo skupnost v taki industrijski pokrajini! Želim vsem slovenskim fantom, možem, ženam in dekletom, da še vnaprej ohranjajo naše lepe slovenske navade, duhovnikom med njimi pa želim pri težavnem delu obilo srčec in božjega blagoslova.« — Z. A., Dolenska.

»Za nas po svetu je Vaša revija neprecenljive vrednosti, saj smo tako razkropljeni in raztreseni. Razumem, da so take izseljenke revije vedno v denarnih stiskah, toda vseeno si dovoljujem pripomniti, da naj bi izhajala pogosteje. Jaz vam iskreno obljubljam, da bom vse poskusil, da dobim zanjo čim več naročnikov. Seveda jih je med nami mnogo, ki se za tako branje ne zanimajo, ker jim je glavna skrb čim več zaslužiti, ostalo pa prespati in tako jim minevajo dnevi, meseci in leta. Toda pozabljajo na tisto, kar je nekdo napisal iz Avstrije: »Bodimo Bogu otroci, narodu sinovi, nikomur hlapci!« Postajajo hlapci... Živel bom v upanju, da vsaj odlomke tega pisma objavite v listu.« — Z. E., Nemčija.

»Veliko je bilo razočaranja med izseljenci ob sprejemu miloščine kot rente na podlagi konvencije za storerjena delovna leta v Jugosla-

viji. Svoj denar smo pošteno vlagali v starostno blagajno, sedaj pa ta miloščina, da se ji čudijo tudi Francozi. Na žalost se mora človek vsak sam boriti, ker ni nobenega društva, ki bi nam pomagal do pravic v »socialistični« domovini. V tujini smo priča, kako se ljudje nenehoma borijo za zvišanje rent. Kje so sedaj vsi prijatelji »bratstva in edinstva«, da nam bodo izvojevali, kar nam po vsej pravici gre? Toda danes zanimajo one doma le devize za njihov žep. Pa da me ne boste imeli za kakšnega nasprotnika domovine! Ne! Pač pa sem osebno prizadet, zato mislim, da smem napisati te vrstice. Pozdravljam vse brate, ki so tako prizadeti, ki jim je po raznih kontinentih naložena taka — globa. Živel slovenski rod!« — Rojak iz Pas-de-Calais v Franciji.

POIZKUSI:

Čakam

Iščem pogled
 skrivnih besed —
 zgubljeno oko —
 figur s pota;
 hrumi —
 cesta koles
 v krvi —
 moj pot beži —
 neznosn
 vihar besed
 in igri letečih
 reklam.

Pleše ura
 razigranih miz —
 zgubljam
 pozdrav življenja
 v naličjih podob
 ogledal —
 klik
 stiska roke —
 vznemirja dih
 zamrle duše
 dneva —
 zamegljenih noči
 boema.

T. V., Pariz

Mohorjeve knjige so izšle

Kakor vsako leto, je Družba sv. Mohorja v Celovcu izdala tudi letos lep redni knjižni dar, ki obsega 4 knjige. Te so:

Koledarska knjiga z zanimivim branjem na 160 straneh in s številnimi ilustracijami ter koledarjem za leto 1967.

Povest **Žena s Poljan**, ki na 254 straneh podaja zgodbo iz časov, ko so po naši zemlji gospodovali nad življenjem in smrtjo slovenskega človeka graščaki.

Knjiga **Dachau** je popis prisiljenih doživetij duhovnika, ki je bil poslan v koncentracijsko taborišče trpet s tisočimi drugimi trpini. Posvečena je trpljenju slovenskih ljudi med zadnjo vojno na Bavarskem. Še večjo vrednost dajejo knjigi originalne slike.

Koncilská knjiga nas pa spominja v krásni opremi s številnimi slikami na nedavni vesoljni cerkveni zbor in na slovensko udeležbo na njem. Že ta dragocena knjiga je vredna toliko, kot stanejo vse štiri knjige.

Tako bogatega knjižnega daru doslej od Mohorjeve v Celovcu še nismo prejeli. Vendar do novega leta stane vsa zbirka le 82 šil. (13 DM, 17 NF, 2000 lir, 17 šv. kron).

Sezite po knjigah čimprej! Priporočajte jih drugim! Podprimo to znamenito Slomškovo ustanovo, ki ima za slovensko kulturo tako velike zasluge!

Knjige naročite pri poverjenikih in pa naravnost na upravi: Družba sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt, Austria, Europa.

DO SMRTI SO BILI NAROČNIKI MOHORJEVIH KNJIG

Piše rojakinja Johana Sladich iz Združenih držav: »Pošiljam tri dolarje za Mohorjeve knjige. Saj morda jih ne bom več mogla brati. Jih bom konec tega meseca že 83 let. Moj pokojni oče so bili naročeni na Mohorjeve od prvega začetka pa do smrti, stari 82 let. So radi brali zvečer. Ko zaradi oči niso več mogli brati, sem morala jaz brati zvečer, drugi pa so poslušali. To je bilo v občini Sv. Križ pri Litiji.« — Knjiga je družini tedaj veliko pomenila: je družino povezovala in vzgajala.

ZA TISKOVNI SKLAD »NAŠE LUČI« je poslal Rihard Bogatec iz Gladsville, Avstralija: 2 funta. Bog plačaj!

Ob poroki Arbutina — Sirk v Blieskastel v Nemčiji.

ZA PRAZNIK SV. MARTINA:

Mi Slovenci

**Mi, Slovenci, vinca ne prodamo;
ker ga sami dobro piti znamo.
Vince pijemo,
dobre volje smo
in veselo zapojémo!**

Narodna pesem

POIZKUS:

Boril se bom

Vse svoje dni sem jedel črni kruh,
le žolč in pelin je bila pijača,
za trdo, težko delo grenka pijača.
delil mi milost je skopuh.

Življenje bridko, večni oderuh,
steptalo me, napravilo berača,
obup mi za ljubezen vdano vrača,
postilje v postelj trnje mesto rjuh.

Boril se bom, naj lije vroča kri,
z znojem prepojena tla,
naj le ječi srce in drhti.

Saj nisem mrtev list,
le smeli, močni borec še živi,
ki najde pot do večnega Boga.

H. Branko, Nemčija

in še za smeh

Previdna priča. — Sodnik (kmetovavcu Melhiorju, ki je bil s svojo ženo povabljen za pričo): »Pozivam vas, da na vaše izjave prisežete.« — Melhior (obotavljač se): »Pridi sem, stara, prisezi ti!«

*

Napačno. — »Praviš, da si ti normalna in brez napake?« — »Gotovo!« — »Ti z desno roko češeš svoje lase?« — »Kajpada!« — »Potem nisi normalna, druge ženske se češejo z glavnikom.«

*

Niso na škodi. — »Pravijo, da so nekateri možje zelo redkobesedni.« — »Da, ali te redke besede prav pogosto ponavljajo.«

*

Nesramnost. — Mlad zdravnik, ki ni imel še nič bolnikov, da bi jih zdravil, si je izmislil tole: Bogatega soseda je povabil na večerjo, na kateri pa je sosed tako jedel, da je zbolel. Drugo jutro je zdravnik čakal na bolnika. Ta pa se je mimo njegovega stanovanja odpeljal k drugemu. Zdravnik se je razjezil in potožil ženi: »Vidiš, to je največja nesramnost! Ta človek se pri nas najé, da zbolí, potem pa gre k drugemu zdravniku!«

*

Dober izgovor. — Sodnik: Zakaj ste donarejali denar?« — Obtoženec: »Zato, ker je pravega premalo.«

*

Jud je povsod Jud. — Neka ladja je plavala po morju. Začel jo je zasledovati velikanski morski kit. Nevarnost za ladjo je bila velika. Kapitan je dal vreči cele košare pomaranč v morje, da jih je kit pogoltnil. Nato je vrgel še veliko klop, ki je tudi izginila v kitovo žrelo. Zdaj si ni vedel več pomagati, pa je vrgel nekega Juda in kmalu nato še nekega Kitajca kitu, da jih je požrl. Končno se je pa posrečilo velikanskega kita umoriti. Ko so mu prerezali želodec, so našli Juda, ki je stal za klopjo, na kateri je imel košare pomaranč in jih je prodajal Kitajcu.

*

Neka gospa se je dogovorila s svojim možem, da se snideta okoli poldne v

veži nekega hotela. Žena je že nestrpnost čakala, moža pa od nikoder. Zato je stopila k telefonu ter poklicala številko njegovega urada. Glas, ki ga je slišala v telefonu, se ji je sicer nekam čuden zdel, vendar pa je vedela, da telefon glas zelo spremeni. »Halo, ali si ti Drago, pridi že vendar, jaz skoraj umiram.«

»Oprostite gospa,« se je glasil odgovor, »a zdi se mi, da nimate prave številke. Tu je namreč pogrebni zavod in mi vzamemo le take, ki so že mrtvi.«

*

Trdovratni samomorivec. — Na železniški progi najde čuvaj človeka, ležečega preko tračnic. »Ste li pijan?« ga vpraša čuvaj. — »Ne,« odgovori človek, »temveč sit sem življenja in čakam, da me povozi vlak.« — »Ne uganjajte neumnosti in vstanite!« — »Ne vstanem poprej, dokler me ne povozi vlak!«

*

Kopanje. — Jakec je rad lenaril, pa se je tudi rad kopal. Neko jutro je potožil, da ga boli trebuh, in je tako lahko ostal doma. Popoldne bi se pa rad šel kopat. Oče ga ni pustil: »Ne pojdeš, saj te vendar boli trebuh!« Jakec pa je odgovoril: »O, to nič ne škodi, saj znam tudi na hrbtu plavati!«

*

Na jugu. — Biló je pri vojakihi v Srbiji. Kapetan kliče vojake:

»Tatovič!« — »Ovde.«

»Uzmovič!« — »Ovde.«

»Nemanič!« — »Ovde.«

»Sleparovič!« — »Ovde.«

»Nepripravovič!« — »Ovde.«

»Ciganovič!« — »Ovde.«

»Poštenovič! Poštenovič! Ali ne slišiš?« — Namesto vojaka se oglasi kaplar (korporal): »Pa gospodine kapitane, kod nas nema Poštenoviča!«

*

Bolnik. — Zdravnik: »Vaša bolezen je tako nevarna, da vam svetujem, da pošljete po gospoda.« — Bolnik: »Ne mislim še umreti, pa tudi kaj bi pošiljal po gospoda, saj ne verujem, da imam dušo.« — Zdravnik: »O, tako? Potem pa oprostite, zbogom.« — Bolnik: »Odhajate? Zakaj pa tako hitro?« — Zdravnik: »Ker, kakor pravite, nimate duše. Kaj naj pri vas opravim, ko vendar jaz nisem živinozdravnik.«

NAŠA LUČ

mesečnik za Slovence
na tujem

Izide desetkrat v letu (vsak mesec razen julija in avgusta).

9. številka — letnik 15
November 1966

Dopise za številko, ki izide konec meseca, mora uredni-

štvo prejeti vsaj do 7. v mesecu. Člankov ne vrača.

Za uredništvo odgovarja dr. Janko Hornböck. Založba: Družba sv. Mohorja. Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja. Vsi v Celovcu.

Naročnina za list je za vse leto 40 šilingov ali protivrednost: 80 bfr, 8 F, 6,8 švic. fr., 5,50 h. gld, 6,2 DM, 1000 lir. 16 angl. šil., 10 norv. kron, 8 švedskih kron, 10

danskih kron, 2 amer. dolarja, 2 avstralska dolarja. - List lahko naročiš pri bližnjem poverjeniku ali pa naravnost pri upravi v Celovcu.

Uredništvo in uprava imata naslednji naslov: „Naša luč“, Viktringer Ring 26, Celovec, 9020 Klagenfurt, Austria.

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt:
A-9020 Klagenfurt

Printed in Austria **P.b.b.**